

WORLD
MEETING OF
FAMILIES

LOVE IS
OUR
MISSION
The Family Fully Alive

8. svetové stretnutie rodín

*„Láska je naším poslaním,
rodina plná života“*

*hlavné myšlienky kongresu
príhovory Sv. Otca Františka*

2015 Philadelphia

8. svetové stretnutie rodín Filadelfia 2015

*„Láska je naším poslaním,
rodina plná života“*

LOVE IS
OUR
MISSION
The Family Fully Alive

 WORLD
MEETING OF
FAMILIES
2015 Philadelphia

September 22-27, 2015

Philadelphia
Welcomes You
to the
8th World Meeting
of Families

WORLDMEETING2015.ORG

8. svetové stretnutie rodín, Filadelfia 2015 *„Láska je naším poslaním, rodina plná života“*

Svetové stretnutia rodín sú veľké zhromaždenia, ktoré zvoláva Svätý Otec každé tri roky na oslavu Božského daru rodiny. Ich dejiny siahajú do roku 1981, kedy Sv. Ján Pavol II. ohlásil apoštolskú exhortáciu *Familiaris consortio* a zriadil Pápežskú radu pre rodinu, ktorá ich organizuje v spolupráci s diecézou v mieste ich konania. **Prvé svetové stretnutie pápeža s rodinami sa uskutočnilo v roku 1994 v Ríme.** V tomto roku pápež Ján Pavol II. napísal dnes už známy a rozšírený **List rodinám** (Gratissimam sane). Zároveň bol rok 1994 vyhlásený organizáciou OSN za Medzinárodný rok rodiny. Odvtedy sa svetové stretnutia rodín organizujú **každé tri roky** a spájajú státisíce rodín, ale aj kňazov i biskupov z piatich kontinentov, aby sa spoločne modlili, viedli dialóg, vzdelávali sa, vzájomne sa zdieľali a pochopili hĺbku úlohy, ktorú má kresťanská rodina ako domáca cirkev a základ evanjelizácie. Súčasťou každého Svetového stretnutia rodín je medzinárodný **teologicko-pastoračný kongres**, workshopy, panelové diskusie, kongres detí, eucharistické slávenia pre rodiny a účastníkov stretnutia, festival so svedectvami rodín a **záverečná sv. omša**, ktorej za účasti kardinálov, biskupov a kňazov z celého sveta predsedá svätý otec, alebo jeho delegát.

V roku 2015 sa Svetové stretnutie rodín uskutočnilo vo Filadelfii s témou: **„Láska je naším poslaním, rodina plná života“**. Téma podčiarkuje fakt, že sme stvorení na Boží obraz, z lásky a pre lásku, pre schopnosť milovať a že sa naplno realizujeme vtedy, keď milujeme v našich rodinách a spoločenstvách. Na kongrese bolo registrovaných 20.000 účastníkov, ktorí pochádzali z viac ako 100 krajín sveta.

Sv. Otec František poslal účastníkom kongresu pozdravný list, v ktorom píše: „Ak je, ako hovorí sv. Irenej: *„Slávou Boha je človek naplno živý“*, to isté platí aj pre rodinu, ktorá z Božej milosti môže žiť naplno svoje vlastné povolanie a poslanie. Rodina dnes čelí mnohým témam v dnešnej pluralistickej spoločnosti. V skutočnosti nemôžeme chápať rodinu na základe ideologických konceptov, nemôžeme hovoriť o rodine konzervatívnej alebo progresívnej. Rodina je rodina.

Hodnoty a čnosti rodiny, jej základné pravdy sú zdrojmi sily, o ktoré sa opiera rodinné jadro a toto nesmie byť spochybnené. Sme povolaní naopak skúmať vlastný štýl života, ktorý je stále vystavený nebezpečenstvu, že bude kontaminovaný svetským prežívaním, individualizmom, konzumizmom a hedonizmom. Musíme stále nanovo objaviť spôsoby ako žiť a ohlasovať veľkosť a krásu manželstva a radosť toho, že môžeme byť a vytvárať rodinu. Pozývam vás preukázať vašu námahu pri ohlasovaní Evanjelia o rodine a uskutočňovať pastoračné ponuky v sociokultúrnom kontexte, v ktorom žijete. Povzbudzujem teda všetky manželské páry, všetkých kňazov, a farské spoločenstvá, ako aj ďalšie inštitúcie a katolícke asociácie nechať sa viesť Slovom nášho Pána, na ktorom sú položené základy požehnaného rodinného jadra, domácej cirkvi a rodiny.“

1. Obsah a hlavné myšlienky teologicko-pastoračného kongresu

Prvý deň kongresu: utorok 22. 9. 2015

Otvárací ceremoniál:

Arcibiskup Filadelfie, Mons. Charles J. Caput OFMcap. vo svojej otváracjej reči okrem iného povedal: „*To, čo sa tu dnes odohráva je otázka budúcnosti. Boh znovuobnovuje zem – cez ľudí, ktorí milujú.*“ **Starosta mesta Filadelfie** privítal účastníkov 8. svetového stretnutia rodín, ktoré sa po prvýkrát uskutočňuje v USA a vysvetlil význam mena mesta Filadelfia, čo znamená: 'Bratská láska'. Je to mesto, v ktorom sa začala písať história Spojených štátov, v tomto meste bola v r. 1776 podpísaná deklarácia nezávislosti.

Mons. Róbert Barron: „Svorení na obraz Boha, stvorení pre radosť a lásku“ (pomocný biskup Los Angeles) – hlavná prednáška

Naša podobnosť s Bohom je v inteligencii, v našej túžbe po dobre, našej kreativite, slobode, ale predovšetkým v našej schopnosti žiť vzťahy. V živote pre druhých a vo vytvorení života ako daru z lásky pre iného sa stávame podobnými Bohu, ktorý je láska. Nie je žiadny silnejší humanizmus na svete, žiadny sociálny systém ani žiadne náboženstvo, ktoré pozdvihuje človeka viac ako kresťanstvo. Boh sa stal človekom, aby sa človek mohol stať Božím dieťaťom. Starý aj nový ateizmus hovorí, že Boh je konkurent človeka. To je úplné protirečenie biblii! Keď sa Boh priblíži človeku, tak ho zapáli, inšpiruje, nespotrebuje ho. Nenechajte ateistov, aby hovorili o humanizme bez Boha. Keď Boh tvorí nebo a zem - to nie je to čo hovoria iné náboženstvá. Nemusí bojovať, nie je to zápas medzi rôznymi silami. Boh stvoril všetko vo veľkom pokoj. Zoberte si, že v histórii boli zbožstvené slnko, mesiac, zemské sily ... ale oni sú len Božím dielom. Posledným dielom stvorenia je človek. Adam bol prvý **kňaz** - všetky diela stvorenia sú príčinou jeho chvály, ktorú dáva Bohu. Dáva mená všetkým stvoreniam. Adam je **prorokom** – pozná poslanie každého Božieho stvorenia a je aj **kráľom** - vie spravovať svet tak, aby všetko smerovalo k Bohu, vzdávalo mu vďaky. Toto je sláva človeka stvoreného na obraz Boha - je to aj jeho misia a poslanie: Byť kráľom, kňazom a prorokom.

Veľtrh prorodinných iniciatív

Súčasťou kongresu bol aj **veľtrh prorodinných iniciatív**, na ktorom sa zúčastnilo približne 800 organizácií. Je to veľkolepé stretnutie mnohých tých, ktorí sa každodenne namáhajú posilňovať manželský zväzok a ochraňovať nerozlučnosť manželstva.

Druhý deň kongresu: streda 23.9.2015

kard. John Onaiyekan, (predseda konferencie biskupov Nigérie) – sv. omša
V homílii vychádzal z liturgických čítaní dňa. Prorok Ezdráš v 9 kap. vyjadruje svoje prekvapenie nad veľkosťou Božieho milosrdenstva. To však prichádza až po rokoch poníženia a kajúcnosti Izraelského národa v zajatí. Izrael bol totiž pred zajatím obvinený z nevery a cudzoložstva, keď chodil za cudzími Bohmi. Boh naň dopustil útrapy života v exile v Perzii. Po rokoch kajúcnosti je Ezdráš prekvapený Božím milosrdenstvom a priazňou: „Lebo hoci sme boli rabmi, náš Boh nás neopúšťal v našej porobe, ale naklonil nám milosť perzských kráľov, že nám dožičili pookriať, aby sme zas mohli vyzdvihnúť dom nášho Boha a opäť ho postaviť z jeho rozvalín a aby nám dal hradbu v Judei a v Jeruzaleme“. (Ezd 9, 9)

Kardinál Onayekan zakončil svoj príhovor slovami: Nie je možné odvolávať sa na Božie milosrdenstvo a súčasne zostávať v neregulárnom vzťahu. Milosrdenstvo a odpustenie prichádza až po čase kajúcnosti a pokánia!

kard. Róbert Sarah: „Svetlo rodiny v temnote sveta“ – hl. prednáška (Guinea, prefekt kongregácie pre Boží kult a sviatosti)

Boh - Otec, Syn a Duch Svätý je ako rodina. Boh na počiatku stvoril svetlo. Vo svetle vidíme, kam kráčame. Temnota umožňuje chaos, nepravosť. Boh pretína temnotu sveta svojím svetlom. Na konci Boh hovorí UTVORME, čo poukazuje na Boha ako spoločenstvo osôb. Implikuje vzťah ako úplný, úprimný dar. Boh je láska a je skôr rodina. Boh, keď stvoril človeka, tvorí ho ako muža a ženu. Rovnakých v dôstojnosti. Vzťah lásky je pre človeka neodmysliteľným momentom sebapochopenia. Prvotný človek jedol zo zakázaného stromu. Povedal AMEN katechéze démona. Akceptoval spochybnenie, že iba Boh dáva naplnenie a tak našiel smrť nielen fyzickú, ale aj smrť bytia, smrť vnútornú. Adam a Eva sa začínajú odcudzovať od Boha i medzi sebou. Toto je to, čo bolo produktom hriechu. Pretože, veríme, že Boh nás nemiluje, začíname hľadať Boha všade naokolo. V peniazoch, potešení, ..., všade hľadáme to, čo sme stratili. Ale keď hrešíme, stávame sa neschopnými priniesť život druhému a milovať. Toto je zápas, ktorý popisuje sv. Pavol v liste Rimanom: chcem dobro, ale nemám schopnosť robiť ho. Vskutku nerobím to, čo chcem, ale robím to, čo nechcem. (por. Rim 7, 14)

Temnota okráda človeka. Toto sú podmienky, v ktorých žije človek. Nasledujúce kapitoly knihy Genesis naznačujú postupné oddeľovanie sa človeka od Boha. Kain, ktorý zabíja nevinného Ábela... až kým sa celá ľudskosť ocitá pred deštrukciou v potope. Stavba babylonskej veže je potom ďalšou aroganciou človeka. Vidíme ako každá myšlienka človeka je nasmerovaná na zlo. Vidíme Pána ako smúti nad tým, že stvoril človeka. Dnes vidíme konflikty medzi ľuďmi, nenávisť, rozvody, násilie, potraty... Až kým nepochopíme, že koreňom všetkej biedy je hriech, nepohneme sa z miesta. Zostaneme neschopní naplniť zákon Pána, čo znamená milovať Boha a blížneho...

Pochopme dobre ako vstúpila temnota do sveta. Homosexuálne vzťahy, rozvody, neschopnosť starať sa o chorých členov rodiny, potraty, eutanázia, umelé oplodnenie... toto sú temnoty dnešného sveta. A toto sa týka aj Cirkvi, ktorá môže byť tiež pokúšaná temnotou. Dávať cirkevné učenie do peknej škatuľky a nájsť iba pastoračné riešenia. To je heréza a schizofrénia. Genezis nie je iba dávna história ľudstva, je to aj naša história! Adam a Eva, Kain a Ábel, babylonská veža... sú to iba historické fakty, alebo sa to dotýka aj môjho srdca? Som schopný hovoriť zle o druhom? Som schopný zabiť ho - morálne? Áno, slová písma Genezis sú aj dnešnými dejinami! A preto pokánie je dobrou zvesťou. Uzdravenie z hriechu, milosrdenstvo Boha, dar Boha. Milosrdenstvo má telo, má meno - Ježiš Kristus.

Sv. Otec František vyhlásil rok milosrdenstva. Nový život je možný, len ak sa naplní Duchom Ježiša Krista. Toto hovorí Svätý Otec František v encyklike *Evangelii gaudium*: tri podmienky tejto kerygmy:

1. Boh nám posielal svojho syna Ježiša Krista, aby sme mohli opäť pochopiť a dosiahnuť to, k čomu sme od počiatku povolani. Otcovia cirkvi príchod Krista pomenúvajú ako veľkolepú výmenu: Boh sa stal človekom, aby sa človek stal podobným Bohu. (sv. Irenej).
2. Sme podrobení hriechu a smrti v dôsledku hriechu, ale Kristus na kríži nám hovorí, že všetko je dokonané a necháva nám svojho Ducha. Preto prvotná Cirkev hovorila o krste ako o iluminácii.
3. Vzkriesením z hrobu Ježiš otvoril nebo. Teraz Ježiš oroduje za nás pred Otcom, zosiela nám svojho Ducha Svätého, ktorý je nositeľom lásky, aby sme vedeli prekonať to, čo sa nám ľudskými prostriedkami zdá neprekonateľné. Manželská vernosť, otvorenosť životu, to čo nevieme vlastnými silami, Ježiš svojou smrťou prekonal hriech, ktorý nás odlučuje jedného od druhého. Milovať iného, aj keď druhý je iný ako ja, znamená prejsť z temnoty do svetla a do života. Rozvedení, tí, ktorí kohabitovali, ktorí žili podľa vlastných predstáv, sa môžu vrátiť. Toto je svedectvo o prijatí Evanjelia.

Rodina kresťana je zdroj viery, lásky a odpustenia. Rodina je zdrojom viery, kde môže rásť, kde sa môže stať láska každodenným životom. Rodina je pôvod nádeje. Rodina je strážca budúcnosti. Rodičia sú strážcovia detí, budúcnosť nesmie byť mimo nádeje. Rodina je prameň lásky a charity tak ako vidíme medzi Božskými osobami. Učíme sa byť podobní Bohu prostredníctvom vytvárania vzťahov. Rodina je miesto kde egoizmus, narcizmus sú vyliečené.

Kardinál zakončil svoj príhovor príkladom jednej rodiny, ktorej zomrel manžel a otec pri páde Svetového obchodného centra v New Yorku (dvojičky 11. 9. 2001) a manželka zomrela ako mladá vdova 9 rokov neskôr na rakovinu. Zanechala 10 detí. Hovoril o prežívaní bolesti detí ale aj o ich pokoji, keď deti niesli rakvu mamy v kostole Božského srdca v New Yorku. 14-ročná Megy prežíva pokoj, syn Antony bude budúci rok vysvätený za kňaza... Temnota nemá posledné slovo! Boh nebude nikdy premožený temnotou. Je to on, ktorý prekonáva každú nepravosť!

Luis Granados: „Úplné odovzdanie - žiť povolanie podľa Božej vôle“ – workshop –

Kým bude toto dieťa? Toto sa pýtajú rodičia, keď sa narodí dieťa. Keď sa narodil Ján Krstiteľ, zaznela tiež táto otázka v dome Zachariáša a Alžbety. Vieme o úspechu a potom aj o smrti Sv. Jána Krstiteľa, lebo sa zaplietol do osobných vecí kráľa... Bol to niktoš alebo svätec? Čo robí veľkým život človeka? Čo je úplné odovzdanie? Vieme z dogmatickej konštitúcie *Gaudium et spes* čl. 24, že človek nenájde seba samého inak, len cez úprimné sebadarovanie. Čo hovorí svet o živote plnom a šťastnom?

Keď *Immanuel Kant*, definuje iluminizmus, hovorí, že človek musí byť odvážny odmietnuť závislosť od iných a poslúžiť si vlastnou inteligenciou. Človek, ktorý sa definuje od seba samého je plný. Nie som dieťa, som nezávislý od iných. Ale toto nie je možné vždy. Prinajmenšom nie je to možné vo vzťahoch. Ak to nie je možné, chce mať aspoň možnosť vyjsť z týchto vzťahov. Odmieta byť dieťaťom a toto vedie k odmietnutiu byť ženichom a ešte viac otcom. Stáva sa narcistom a je zahľadený do seba samého a tak zomiera pri pohľade do zrkadla. Toto je človek autonómny: nie je syn, nie je ženich, nie je otec!

Čo hovorí *kresťanstvo*? **Stretnutie s Kristom prináša plnosť do života!** Ak je plnosť života, tak je to preto, lebo som sa stretol s Kristom. Nie je to ľahké. Kristus nedáva žiadny prísľub ľahkosti: „Aby všetko bolo ľahké!“ Kresťanská rodina nie je ideál, je to dar! Kresťanstvo nie je moralizmus. Je to dar a pretože je to dar, môže vyžadovať vernosť, odpustenie. Kristus hovorí: „Vezmite a jedzte“, alebo „Podťte za mnou“. Nehovorí: „nebudete sa namáhať...“

Čo hovorí Kristus o plnom živote? Prvá vec, ktorú nachádzame je to, že Ježiš sa identifikuje ako **Syn!** Je Syn Nebeského Otca. On sa potom cez dar seba samého daruje ako **ženich** svojej Cirkvi. Z Cirkvi sa rodia Božie deti. Z prijatia tohto daru sa rodí vďačnosť.

Keď sa narodí dieťa, dostáva ako prvý dar – svoje meno. Teda najskôr rodné meno: priezvisko, ktoré si ani rodičia nemôžu vybrať ale ktoré dostali od svojich rodičov a potom dostáva krstné meno. Takto sa rodí vďačnosť. Táto vďačnosť rodí potrebu stať sa ženichom alebo nevestou. Nie som produkt laboratórneho výskumu, ale dar vzájomnej lásky otca a matky. Mať meno je misia. Ján znamená Boží dar, Božia láska. Dá sa hovoriť o teológii mena. Ktosi iný ma povolal... nebol som to ja, ktorý som sa sem pýtal, ale bol som povolaný a mám poslanie...

Čo znamená, že Kristus je ženich? Láska sa žije v prvom rade v tele. Odovzdáva sa na kríži - je verný, plodný. Kristus sa nikdy nerozvedie so svojou Cirkvou. Je priklincovaný ku krížu. Otcovia Cirkvi hovoria, o kríži ako o svadobnom lôžku Krista a On ho nemôže nikdy opustiť.

Ako je rodina školou plnosti? História rodiny je históriou prípravy na manželstvo. Je to škola úplného odovzdania. Poznáme z farnosti ponuky na prípravu na manželstvo, expresnú prípravu 8 hodín. Príprava musí byť dlhá 8 - 9 mesiacov. Musíme pripravovať

na úplné odovzdanie, inak príde veľmi rýchlo rozvod. Aj keď sa nejedná o kvantitu, ale o kvalitu. Tu je problém formácie v seminároch. Náš biskup v Denveri žiadal, aby bola v seminároch prednesená Teológia tela. Nikto z kňazov v našej diecéze sa predtým neučil teológiu snubného tajomstva. Viac ako kurz musí byť ponúknutá cesta konverzie, cesta nároku: „Príďte na sv. omšu, prestaňte žiť spolu...“ - toto je príprava srdca. Kňaz sa musí namáhať sprevádzať snúbencov na ceste k schopnosti urobiť prísľub navždy.

Sviatosti totiž nie sú bodom, ku ktorému prichádzam. Sú východiskovými bodmi, od ktorých sa život kresťana má začínať. Prijmem sviatosť, aby som sa od toho začal odrážať ďalej. Manželstvo, prvé sv. prijímanie musia nás stáť veľa energie na prípravu, toto je miesto, v ktorom sa musíme namáhať. Tam je naša plodnosť!

Rodina je veľká, ak urobí veľké prísľuby. To je to, čo urobí veľkým život snúbencov. Ak niet prísľubu, rodia sa deti, ale niet nádeje a tak niet odvahy dať prísľub do budúcnosti... začarovaný kruh. Máme potrebu nových Jánov Krstiteľov! Ak je toto pravda, tak naša farnosť musí vyzerať inak. Zvyčajne nachádzame farnosť, ktoré sa starajú o mladých, starých, hnutia atď... sektorový prístup ... ako by to malo byť? Všetko by malo byť koncentrované na prežívanie vernosti v rodine v dobrom i v zlom. Ak pripomenieme rodine: „Tu je chorý, rodina rozpoznaj seba samu!“ – toto je tvoja výzva ku svätosti!

Mons. Jean Laffitte: „Eucharistia ako model manželstva“ – workshop

(sekretár Pápežskej rady pre rodinu)

Čo je Eucharistia a čo znamená? Manželstvo nie je skutočnosť vytvorená spoločnosťou. Je to Boží dar a je to miesto, kde sa Boh dá spoznať. Eucharistia a manželstvo sú dve činnosti, ktoré Boh vykonáva medzi nami. Sväte manželské páry vedia, že ľudská láska, ktorú žijú medzi sebou, je spojená s Božou láskou. počas Synody o rodine 18. októbra 2015 bude v Ríme svätorečení manželský pár rodičov Sv. Terezky z Lisieux: Louis a Marie-Zélie Martinovi. Martinovci budú vôbec prvými manželmi v dejinách Cirkvi, ktorí budú svätorečení v rovnakom čase ako manželský pár. Ak pozeráme na život sv. Terezky, tak vidíme, že niet pokroku bez Eucharistie.

Každá sviatosť vyžaduje materiálny podklad. Aký je viditeľný znak lásky Boha voči nám? Je to Kristovo telo umučené a vzkriesené. Ako to je s manželstvom? Manželstvo je sviatosť, ale nielen na jeho zjavenie, ale aj na jeho sprítomnenie, aktualizovanie. Sv. Ján Pavol II. hovorí: Kristus vo sviatostiach je omnoho silnejší ako vaše slabosti...

Otázka prijímania Eucharistie rozvedenými znovuzosobášenými nie je iba v diskusiách teológov dneška. Dali ju už farizeji Kristovi a on sa odvolal na počiatok, ktorý prišiel urobiť opäť možným...

Sv. Ján Pavol II. napísal: človek sa stáva človekom nielen vo chvíli stvorenia osoby, ale skôr vo stvorení spoločenstva osôb. Existuje hlboká jednota medzi krstom, manželstvom

a eucharistiou. Realita nového vzťahu je protirečením voči vernosti, ktorá bola vytvorená pri prvom manželstve.

Rozvedení nie sú pokrstenými druhej triedy. Otázka je vedieť ich sprevádzať na ceste čistoty a zdržanlivosti. Nikto nespochybňuje možnosť zdržanlivého života u zasvätených osôb. Prečo je tak málo osôb, ktoré dokážu povzbudiť rozvedených k čistému životu? Aj toto je cesta smerom ku svätosti! **Problém dneška je teda náš problém vo viere v Eucharistiou nič iné!** Ak by bola otázka Eucharistie jasná, problém manželstva by bol menej vypuklý.

Otázka z pléna: Je dnes veľký problém ignorancie eucharistie zo strany veriacich snúbencov. Ako im pomôcť objaviť tento poklad?

Odpoveď: 80 % pokrstených ignoruje nedeľnú sv. omšu /v Taliansku/. Je však vidieť v niektorých krajinách rast vernosti v nedeľných sv. omšiach nie z dôvodu morálky, ale z dôvodu rastu v láske a priateľstve s Kristom. Mama, ktorá príde na 5 minút na poklonu pred Sviatosť Oltárnu a pokloní sa, dá svojmu dieťaťu príklad, ktorý je mnohovravný. Toto potrebujeme, silu príkladu.

Otázka z pléna: Prečo dnes Cirkev diskutuje o tom, čo je nediskutovateľné?

Odpoveď: plne s vami súhlasím. Ja mám 2 otázky: ako to, že 30 rokov potom, ako tak bohaté učenie sv. Jána Pavla II. bolo zverejnené, stále nie je prijaté tými, ktorí ho majú úlohu vyučovať? Ako to, že milujeme sv. Jána Pavla II. a vylučujeme jeho učenie ako pápeža?

Tretí deň kongresu: štvrtok 24. 9. 2015

Gabrela a Juan Francesco Guardia: „Dar od Boha: Význam ľudskej sexuality“ – hlavná prednáška

Sme odlišní ako muži a ženy. Keď Boh stvoril človeka stvoril nás ako muža a ženu. Po stvorení Adama nestvoril ďalšieho muža - že? /aplauz v sále/.

Sexualita je od prirodzenosti impulzom ku vzťahu jedného človeka k druhému a to prostredníctvom pozvania k spojeniu úplne ľudskeho, plného lásky, úprimného, totálneho, plodného. Ďalšia definícia hovorí: sexualita je hlboká súčasť každej osoby. Dospelosť každej osoby je potom v schopnosti rozumieť načo slúži a vedieť ju ovládať, usmerniť, uchopiť ju vo svojom živote ako úlohu, z pohľadu psychického, duchovného i telesného. Sexualita je impulzom ku vzťahom, ktoré majú viesť k naplneniu.

V škole nás učili, že v tele máme rôzne orgány, ktoré zabezpečujú rôzne telesné funkcie. Takmer všetky telesné orgány majú muži a ženy identické. Avšak reprodukčné orgány nie. Tie sú v plnej miere komplementárne. Trvá veľmi dlho, aby človek dozrel v tejto oblasti. Okrem telesného rozmeru však ešte dlhšie trvá, kým človek dozrie psychologicky a duchovne. Sexualita nie je rozmer iba biologický. Zahŕňa rozmer biologický, chromozomálny, telesný, ale aj vôľový, duchovný, psychologický...

Nie sme zameraní iba na reprodukciu, sme určení na znovu-kreáciu z lásky. Máme mnohé impulzy príťažlivosti telesnej, alebo behaviorálnej... Človek je povolaný k niečomu oveľa väčšiemu ako len k reprodukcii. Je povolaný k znovu-kreácii z lásky.

Ak by sme nemali pravidlá, každý by si robil, čo chce. Avšak Boh vložil do nás signály, akoby taký semafor, ktorý nás má viesť po ceste života. Kto nerešpektuje signály, ktoré Boh vložil do nášho vnútra, veľmi rýchlo narazí, stane sa mu nehoda.

Viktor Frankl píše, že sexuálne impulzy v nás majú povolanie dozrievať v osobnosť, vteliť lásku, iba vtedy môžeme mať skúsenosť radosti, ktorá je vtelená.

Veľký problém človeka je **žitie sexuality ako objektu obchodu s citmi**. Hanblivosť je ťažká v našej dobe perverzie... Čistota je však potvrdenie, ktoré potvrdzuje lásku v ktoromkoľvek okamihu života. Wojtyła povedal, že dať sa znamená formovať vlastnú slobodu tak, aby nadobudla **schopnosť byť darom**. Ak toto chýba, hriechy na poli sexuality uzatvárajú osobu na objekt obchodu. Je veľa spôsobov prejavovania emócií... priateľstvo, náklonnosť, sympatia, ..., ale žiaden z týchto vzťahov nemôže byť prejavovaný genitálnym spôsobom, pretože to je výlučné spojenie pre manželov /aplauz/. Láska je náročná, vyžaduje vzťah exkluzívny, trvalý a výlučný.

Je falošné tvrdenie, že **celibát** je proti prírode. Nie všetci to chápú. Pochopia to tí, ktorí majú lásku k Bohu. Sv. Ján Pavol II. povedal, že je to dar od Boha pre svet. Ako môžeme žiť celibát? Iba v čnosti, ktorá má svoj prameň v krste. Sv. Ján si pripomína tento moment, v ktorom ho Ježiš povolal. Píše, že bola desiata hodina. Ty, ktorý ma počúvaš, pamätaj si hodinu, v ktorú ťa Boh volá. Je to dar na celý život!

Tam, kde sú **dve osoby v jednom tele**, aj duch sa má stať jedným. Manželia nežijú však výlučne pre seba. Žijú pre Krista. Kresťania si musia byť vedomí povolania na cestu svätosti. Je to nadprirodzené poslanie. Dať výchovu deťom, namáhať sa pre misiu, od tejto misie závisí aj radosť. Láska znamená sériu povinností, nových úloh, ktoré však majú priviesť k plnosti. Úlohou lásky je priviesť človeka k Bohu: „Ja si beriem za úlohu milovať ťa v dobrom i v zlom a posväcovať tvoj život“. Manželstvo má inštitucionálny rozmer, to znamená že obsahuje existenciálne dôsledky pre človeka i spoločnosť. Nie všetky vzťahy majú takéto poslanie...

Z rodiny pramení aj **prevencia pred násilím**. Hnev a násilie nás neprivádzajú k žiadnym výsledkom, okrem iného to vôbec nie sú kresťanské čnosti.

Čo sa týka **ideológie gender**, je to tsunami dnešnej doby! Musíme sa na túto ničivú vlnu pripraviť - byť lepšími manželmi, otcami, matkami, bratmi, deťmi, kňazmi, apoštolmi. /aplauz/ Ideológii gender chýba hanblivosť, chýba morálnosť, človek sa stáva stále viac objektom na používanie podľa vlastných chutí. To isté sa týka antikoncepcie, ktorá uzatvára človeka pred misiou, plnosťou lásky, milosťou Boha. To čo chceme urobiť je odovzdať bielu stranu, svoj súhlas Bohu, na ktorú on môže napísať svoj príbeh lásky.

Pornografia dáva ti potešenie? Používaš **antikoncepciu**? Každý deň milióny užívajú „**tabletku po**“. Nikdy sa tak neznížilo množstvo potratov, ako to tvrdia štatistiky. Stali sa len skrytými. A ďalšia vec - keď raz odovzdáš svoj životopis do rúk Boha v jeho Kráľovstve, čo v ňom bude napísané? Budú v ňom riadky, ktoré On napísal do Tvojho života, alebo sa chceš pred ním prezentovať iba so svojimi riadkami?

kard. Antonio Tagle: „Rodina domov pre zranené srdce“ – hl. prednáška
(arcibiskup Manily, Filipíny)

Moja prednáška bude reflektovať rodinu, ktorá má zranené srdce. Chcem vás pozvať spoznať rôzne typy rán, ktoré majú dnešné rodiny. Potom sa otvoríme Kristovi. Srdce nie je iba orgán, ktorý je skrytý. Zranené srdce hovorí o zranenej osobe. Všetci sme boli zranení. Všetky rany bolia. Ešte viac sú bolestné rany, ktoré sa prichádzajú od členov rodiny. Svätosť rodiny je zranená, keď sa rodičia hádajú o peniaze, bratia o dedičstvo. Toto je tajomstvo každej bolesti. Rany sú početné, rôzne a bolestné. Finančné ťažkosti, nezamestnanosť, nedostatok vzdelania, základných životných potrieb, politiky, ktoré preferujú mimomanželské vzťahy, zneužívanie detí, prostitúcia, nové formy otroctva, etnické kalamity, nútené migrácie, bezdomovci, vojny, atď ... ešte ani toto nie je to úplný zoznam...

Rany robia ľudí viac labilnými na manipuláciu a aj na zlo a hriech. Niektoré osoby upadajú do kriminality, lebo sú zranené. Rozdelenie rán je vnútorné a vonkajšie. Nevieť viac kto som, neviem či som členom tejto rodiny, nemám dom - takúto skúsenosť majú zranené osoby. Osoby, ktoré sú bez strechy vlastného domova. Čo je to domov? Domov nie je merateľný metrami štvorcovými podlahovej plochy. Domov je dar prítomnosti osoby, ktorá miluje. Pamätám si na jednu pieseň, ktorá hovorí: Stolička je stolička, aj keď si na ňu nikto nesadne. Ale dom nie je domom, ak v ňom niet nikoho, kto ťa objíme, kto ťa prijme... Nerobte chybu, že budete žiť sami, prosím, urobte to, aby domy boli plné. Hľadaj spôsob ako byť zaľúbený. Toto je domov, prítomnosť lásky, tajomstvo Krista...

Božie kráľovstvo je uzdravenie zranených. Božie kráľovstvo je to, ktoré uzdravuje chorých, rekonštruuje vzťahy, keď Boh kraľuje, osoby sa stávajú vykúpené, uzdravené. Tam, kde Boh kraľuje, osoba je uzdravená. Ježiš je pohnutý utrpením.

Všetci poznáme podobenstvá o Božom milosrdenstve: Stratená ovca, stratený denár, či márnotravný syn. Všetky tri podobenstvá sa končia oslavou, pretože to, čo sa stratilo, sa vrátilo domov. Ranená ovečka bola chorá, zranená. Z praktického hľadiska, pastier by nemal nechať 99% zdravých a hľadať tú, ktorá je zranená. Prečo to robí? Iba z jedného dôvodu. Tá zranená ovečka je moja ovečka a ak nemôže prísť sama domov, ja ju donesiem domov, pretože bez nej by som nemal domov.

Starší syn sa háda s otcom, ale otec mu pripomína: Toto je tvoj brat, ... tvoj brat: rozumieš?... Ak ho ja neprinesiem na svojich pleciach, kto ho prinesie naspäť domov? Ježiš nielen uzdravuje naše rany, ale on vstupuje do našich rán. On vie, čo to znamená

byť stratený, zranený, nemať domov. Vie, čo to je zrada priateľa, pokorujúca smrť na kríži, ktorý bol určený pre kriminálnikov. Ježiš uzdravuje, lebo bol ranený. Uzdravuje tak, že vstupuje do našich rán a transformuje naše rany na triumf vzkriesenia. Aj náš život sa môže stať cestou spoluúčasti, lásky, pochopenia.

Túžba po uzdravovaní od rán, ktoré máme vo svojom živote nás privádza do Cirkvi. Diecéza, farnosť, alebo ešte viac rodina, teda malá domáca Cirkev. Cirkev pokračuje v ohlasovaní uzdravovania. Čo vidím v našich rodinách??? Keď sa mám čím na svojich deťoch pochváliť, tak sa hrdo poviem: „To môj syn, moja dcéra...!“ Ale keď syn alebo dcéra urobí chybu, hovorím: „To tvoja dcéra, tvoj syn urobil chybu!“ ... ako je to možné? Čo sa stalo s našou domácou Cirkvou? Kde je tam zmierenie, uzdravenie, spoločenstvo? Poznáte príbeh z evanjelia o tých, ktorí chcú, aby Ježiš uzdravil ich chorého priateľa? Nemohli sa k Ježišovi nijako dostať, lebo bolo stále okolo Ježiša veľmi veľa ľudí. Museli sa teda vynásť a vyšli na strechu, otvorili ju a spustili svojho priateľa cez strehu priamo pred Ježiša. Aj Cirkev chce otvoriť nielen dvere a niekedy aj strechy na uzdravenie...

Každé uzdravenie je dar od Boha. Uzdravenie je najlepšie v spoločenstve, v domácej Cirkvi, v objatí. Spoznajme vlastné rany. Nemôžeme mať strach z temnôt. Musíme prijať, že Cirkev je nemocnica. Často, keď hľadáme a prosíme o uzdravenie nášho blížneho, musíme byť veľa, veľmi veľa ticho. Veľmi dôležité je totiž rozlišovanie, čo chce Boh? Ako si ma chce použiť?

Christopher West: „Túžba po nekonečnej láske, sexualita v Božom pláne“ – workshop

Keď som bol mladý, nevedel som, že moje túžby po intímnej láske majú niečo spoločné s Bohom. Počul som: „Tvoje túžby sú hriešne. Musíš ich potlačiť!“ Chcel som byť dobrý, ale moje city ma premohli. Bol som tak hladný... Posolstvom našej doby je: ak si hladný choď do rýchleho občerstvenia: fast-food. Ak si hladný ako som ja, zober si Mc'Donald a nehľad' na zásady zdravej výživy! Skúšali ste už niekedy jesť hamburgery jeden mesiac každý deň? Výskumy hovoria, že riskuješ smrť. Záleží od ďalších okolností, ale určite ťa bude bolieť brucho.

Hlavné nebezpečenstvo v prežívaní náboženstva je dezinkarnácia. Naše náboženstvo je o viere vo vtelenie Boha. Sv. Ján vo svojom liste hovorí, že ten kto nevyznáva, že Kristus prišiel v tele je Antikrist. Veríme, že Boh má čo do činenia s naším telom?

Keď som mal asi 20 rokov, Boh sa dotkol môjho srdca a povedal: „Christopher, ja som ti dal tieto túžby do srdca“. Bolo to niečo úplne nové. Doteraz som počul, že moje túžby po láske sú hriech. Môžeme sa stať stoikmi alebo mystikmi. Čo urobí stoik so svojimi túžbami? Potlačí ich. Každý z nás je povoláný k mystickému životu. Nielen sv. Páter Pio, nielen sv. František z Assisi, všetci sme povolaní byť mystikmi!

Tí, ktorí sa stratili vo svojich túžbach, stratili menej ako tí, ktorí stratili svoje túžby! Pozor! Obaja niečo stratili, oba stavy neprišli k plnosti, ale ten kto stratil túžby stratil

viac. ... Ja sa vám priznám, milujem jedlo. Prečo Boh urobil chuťové poháriky? Neprijímame stravu len ako zdroj energie, ale máme cítiť chuť a radovať sa!

Milujem cukríky, takže zjem všetky, ktoré mám? Aké mám možnosti?

1. Potlačím svoju túžbu po sladkostiach - teda budem stoikom.
2. Zjem celý balík a urobím všetko preto, aby som dostal ďalší balíček a potom ďalší – ale kam takto nakoniec prídem!? ... veď je to je otroctvo.
3. Je tu aj tretia možnosť, začať ďakovať Bohu za chuť cukríkov a tešiť sa na nekonečnú sladkosť, ktorá bude na Jeho hostine v jeho Kráľovstve.

To isté sa dá robiť s každou túžbou... preto sa musíme stať mystikmi! Celé Sväté písmo od začiatku po koniec je príbeh lásky. Ak to nechápeme, nevieme čo je kresťanstvo. Nemôžeme študovať svet a prísť k záveru, že Boh miluje neplodnosť a sterilitu. Pozrite sa na kvety. Pozrite sa na ružu. Nevieť či ste si to niekedy uvedomili, ale kvety sú tými najkrajšími reprodukčnými orgánmi prírody. Preto muž dáva žene kvet. Chcem byť s tebou plodný... Človek je pritom vrchol stvorenia. Ak sú také krásne kvety, o čo viac človek? Viete ako sa dá vysvetliť Evanjelium piatimi slovami? „Boh sa chce s nami oženiť!“ Ak tomuto poslaniu nerozumieme, moralizácia nemá zmysel.

2. Príhovory Sv. Otca Františka

Pápež kubánskym rodinám:

Rodina chráni pred roztrieštenosťou a anonymitou

Kuba 22. septembra - „Sme rodina. A keď je človek v rodine, cíti sa doma.“ Týmito slovami začal Svätý Otec svoj príhovor na dopoludňajšom stretnutí s rodinami v katedrále v Santiagu v utorok 22. septembra. Svätý Otec nadviazal na čítaný úryvok z Jánovho evanjelia (2,1-11), ktorý predstavuje Ježiša počas jeho prvej verejnej udalosti na svadbe v Káne. Išlo teda o sviatok, slávnosť rodiny, na ktorej sa zúčastnila aj Mária, jeho Matka a niektorí z jeho učeníkov. Ako povedal, „svadby sú špeciálne okamihy v živote mnohých ľudí. Pre tých, čo sú skôr ‚veteráni‘, rodičia, starí rodičia, sú príležitosťou zbierať plody“ toho, čo zasiali. Vidieť ako deti dospievajú a že si budú môcť založiť vlastnú rodinu, to dáva do duše radosť. Je to príležitosť vnímať, „že všetko, o čo sa snažili, stálo za to“.

„Sprevádzať svoje deti, podporovať ich, povzbudzovať ich, aby sa dokázali rozhodnúť budovať svoje životy, založiť svoju rodinu, to je veľká úloha pre rodičov. A na druhej strane je tu radosť novomanželov. Celá budúcnosť, ktorá sa začína, všetko má ‚príchuť‘ nového domova, nádeje. Na svadbe sa vždy stretávajú minulosť, ktorú dedíme a budúcnosť, ktorá nás čaká. Je tu pamäť a nádej. Vždy sa otvára príležitosť ďakovať za všetko to, čo nám umožnilo prísť až k dnešku s tou istou láskou, ktorú sme dostali.“

A Ježiš začína svoje verejné účinkovanie práve na svadbe - zdôraznil Svätý Otec. „Vstupuje do tejto histórie sejby a zberu, snov a hľadania, úsilia a námah, náročnej práce, ktorá preorala zem, aby priniesla ovocie. Ježiš začína svoj verejný život v rámci rodiny, v lone domáceho krbu. A neustále vstupuje aj do našich rodín, naďalej je ich súčasťou. Páči sa mu zaujať miesto rodine.“

Pápež pokračoval zaujímavým konštatovaním, že Ježiš často navštevoval rôznych ľudí u nich doma, pri obedoch či večerách. Bolo to pre neho obľúbené miesto pre ohlasovanie Božieho plánu. Tu spomenul jeho priateľov, Martu a Máriu, ale aj verejných hriešnikov ako Zachej. Rovnako do domov posielal aj svojich učeníkov, keď ich poslal ohlasovať zvesť o Božom kráľovstve.

Svätý Otec hovoriac o skúsenostiach zo svojej predchádzajúcej diecézy spomenul, akou dôležitou chvíľou je pre rodinu večer, keď sa všetci vrátia domov, keď sú spolu, rozprávajú sa, chystajú večeru, robia úlohy. Povzbudil rodiny, že do týchto chvíľ, v ktorých nechýba únava po celom dni, chce vstúpiť Ježiš, aby pomohol „odhaliť Ducha žijúceho a pôsobiaceho v našich rodinách“. Pripomenul, že **toto je prostredie, kde sa učíme bratstvu, solidarite, odpusteniu, zahadzovaniu masiek, učíme sa prijať a vážiť si život a učíme sa, „že každý potrebuje tých druhých, aby mohol napredovať“**.

Pápež následne s vážnosťou konštatoval, že v mnohých kultúrach sa dnes vytrácajú, miznú tieto rodinné chvíle, pomaly má všetko tendenciu separovať sa, izolovať, je málo spoločných chvíľ, keď sme spolu, zjednotení v kruhu rodiny. A dodal: „Potom nevieme čakať, nevieme prosiť o dovolenie či poprosiť o odpustenie, ani povedať ďakujem, pretože dom je prázdny. Nie prázdny bez ľudí, ale prázdny na vzťahy, na ľudské kontakty, prázdny na stretnutia medzi rodičmi, deťmi, starými rodičmi, vnúčatami, bratmi.“

Bez rodiny, bez tepla domova sa život stáva prázdny, pokračoval Svätý Otec. **„Začínajú chýbať siete, ktoré nás podporujú v ťažkostiach, tie siete, ktoré nás živia v našom každodennom živote, a motivujú k zápasu za prosperitu.** Rodina nás chráni pred dvoma aktuálnymi fenoménmi, dvoma vecami, ktoré sa dnes dejú: fragmentácia, čiže rozdelenosť, a odosobnenie, anonymita masy. V oboch prípadoch sa ľudia stanú izolovanými jedincami, ľahko manipulovateľnými a ovládateľnými.“ A to sa potom prenáša na celú spoločnosť, dodal pápež.

„Rodina je školou ľudskosti, školou, ktorá učí dať srdce v prospech potrieb druhých, byť pozornými na život druhých. ... Napriek mnohým ťažkostiam, ktoré postihujú naše rodiny vo svete, nezabudnite, prosím, na toto: rodiny nie sú problémom, sú v prvom rade príležitosťou.“ Z toho podľa jeho slov vyplýva povinnosť starať sa o rodinu, chrániť ju, sprevádzať.

Svätý Otec poukázal aj na to, že veľa sa diskutuje o budúcnosti, o tom, aký svet chceme zanechať našim deťom. Odpoveď je podľa jeho slov táto: **„Zanechajme im svet s rodinami.“** Hoci určite neexistuje žiadna dokonalá rodina, to ale neznamená, že rodiny nie sú odpoveďou na zajtrajšok. **„Boh nás povzbudzuje k láske a láska sa vždy**

zaujíma o ľudí, ktorých miluje.“ Svätý Otec v tejto súvislosti spomenul aj svoj zvyk požehnávať počas stredajších audiencií mamičky čakajúce dieťa, so žičením, aby bolo zdravé a zdarne rástlo.

Svoj príhovor ukončil pápež František odkazom na Eucharistiu. Nazval ju večerou Ježišovej rodiny, ktorá sa schádza, aby počúvala jeho slovo a živila sa jeho telom. Ježiš je chlieb života našich rodín, ktoré sýti svojou láskou, posilňuje ich vieru a pomáha kráčať s nádejou vo všetkých okolnostiach života.

Napokon s pohľadom zameraným na Filadelfiu a synodu o rodine vo Vatikáne pápež František poprosil prítomné kubánske rodiny o modlitbu: „O niekoľko dní sa zúčastníť spoločne s rodinami sveta na Svetovom stretnutí rodín, a o menej než mesiac na biskupskej synode, ktorej témou je rodina. Pozývam vás k modlitbe. Prosím vás, aby ste sa modlili na tieto úmysly, aby sme si všetci vedeli pomáhať v starostlivosti o rodinu, aby sme vedeli ďalej objavovať Emanuela, čiže Boha, ktorý žije uprostred svojho ľudu, vytvárajúc si z každej rodiny a zo všetkých rodín svoj príbytok. Rátam s vašou modlitbou. Ďakujem.“

V závere stretnutia s rodinami v katedrále Svätý Otec spontánne dodal niekoľko slov na rozlúčku:

„Lúčim sa s vami a ďakujem za prijatie, za srdečnosť, vďaka. Kubánci sú skutočne príjemní, dobrosrdeční a dajú človeku cítiť s ako doma. Ďakujem mnohokrát. A chcel by som povedať slovo nádeje. Slovo nádeje, ktoré kiež nás vedie otočiť hlavu smerom vzad a smerom vpred. Pri pohľade vzad: pamäť. Pamätať na tých, ktorí nás priviedli k životu, a **osobitne pamätať na starých rodičov**. Veľký pozdrav pre starých rodičov... Nezanedbávajme starých rodičov. Starí rodičia sú našou živou pamäťou. A s pohľadom smerom vpred: deti a mladí ľudia, ktorí sú silou národa. Národ, ktorý sa stará o svojich starých rodičov a ktorý sa stará o svoje deti a mladých, má víťazstvo zaistené.

Nech vás Boh žehná. A dovoľte mi udeliť vám požehnanie, avšak pod jednou podmienkou: musíte trochu priplatiť. Prosím vás, aby ste sa za mňa modlili. Toto je tá podmienka. (požehnanie) Dovidenia a ďakujem!“ -jk-

Zdroj: http://sk.radiovaticana.va/news/2015/09/22/pápež_kubánskym_rodinám_rodina_chráni_pred_roztrieštenosťou/1173980

Slová pápeža Františka kňazom, rehoľníkom a rehoľníckam Pensylvánie

Homília Svätého Otca Františka pri slávení Eucharistie s biskupmi, kňazmi a zasvätenými osobami Pensylvánie v Katedrále sv. Petra a Pavla vo Filadelfii 26. septembra 2015

Dnes ráno som sa naučil niečo o dejinách tejto nádhernej katedrály: o dejinách, ktoré stoja v pozadí jej vysokých múrov a okien. A predsa by som sa rád zamyslel nad tým, že dejiny Cirkvi v tomto meste a štáte sú v skutočnosti nielen o stavaní múrov, ale aj o ich

odstraňovaní. Sú to dejiny o generácii za generáciou zaangažovaných katolíkov, ktorí vychádzajú na periférie a budujú spoločenstvá pre bohoslužbu, vzdelávanie, charitu a pre službu spoločnosti v širšom zmysle.

Tieto dejiny sú viditeľné v mnohých svätyniach tohto mesta a v toľkých farnostiach, ktorých veže a zvonice hovoria o Božej prítomnosti uprostred našich spoločenstiev. Sú viditeľné v námahách všetkých kňazov, rehoľníkov a laikov, ktorí počas dvoch storočí s oddanosťou slúžili duchovným potrebám chudobných, prisťahovalcov, chorých a väzňov. A sú viditeľné aj v stovkách škôl, v ktorých rehoľní bratia a sestry učia deti písať a čítať, milovať Boha a blížneho a prispievať ako dobrí občania do života americkej spoločnosti. To všetko je dedičstvo, ktoré ste dostali a ste povolaní obohacovať ho a odovzdávať ďalej.

Mnohí z vás poznajú príbeh sv. Kataríny Drexelovej, jednej z veľkých svätých, ktorí vzišli z tejto miestnej Cirkvi. Keď hovorila pápežovi Levovi XIII. o potrebách misií, pápež – bol to pápež veľmi múdry – sa jej priamo opýtal: **«A čo ty? Čo urobíš?»** Tieto slová premenili Katarínin život, pretože jej pripomenuli, že v konečnom dôsledku každý kresťan, muž i žena, mocou sviatosti krstu dostal poslanie. Každý z nás má odpovedať Pánovi ako najlepšie vie na povolanie budovať jeho Telo, Cirkev.

«A čo ty?» Chcel by som sa zastaviť pri dvoch aspektoch týchto slov v kontexte nášho špecifického posolania odovzdávať radosť z evanjelia a budovať Cirkev, či už ako kňazi, diakoni, alebo členovia mužských či ženských inštitútov zasväteného života.

V prvom rade, tieto slová «A čo ty?» boli adresované mladej osobe, mladej žene s vysokými ideálmi, a zmenili jej život. Priviedli ju k premýšľaniu nad nesmiernou prácou, ktorú bolo treba vykonať a pomohli jej uvedomiť si, že je povolaná niečo pre to urobiť. Koľko mladých v našich farnostiach a školách má také isté vysoké ideály, veľkorysosť ducha a lásku ku Kristovi a Cirkvi! Pýtam sa vás: Sme pre nich výzvou? Dávame im priestor a pomáhame im, aby sa pričínili? Nachádzame spôsob, aby sa so svojim nadšením a svojimi darmi podelili s našimi spoločenstvami, predovšetkým v konaní skutkov milosrdenstva a v starostlivosti o iných? Delíme sa o našu vlastnú radosť a nadšenie v službe Pánovi?

Jedna z veľkých výziev, ktorým čelí Cirkev v tejto generácii, je podporovať vo všetkých veriacich zmysel pre osobnú zodpovednosť v poslaní Cirkvi a uschopniť ich, aby ho mohli s takouto zodpovednosťou plniť ako misionárski učeníci, ako kvas evanjelia v našom svete. To si vyžaduje kreativitu v prispôsobovaní sa zmeneným situáciám, v odovzdávaní ďalej dedičstva minulosti, nie iba cez udržiavanie štruktúr a inštitúcií, ktoré sú užitočné, ale predovšetkým otváraním sa voči možnostiam, ktoré nám Duch odkrýva a cez komunikovanie radosti z evanjelia, každý deň a v každom období nášho života.

«A čo ty?» Je významné, že tieto slová starého pápeža boli určené žene laičke. Vieme, že budúcnosť Cirkvi v rýchlo sa meniacej spoločnosti bude volať, ba už teraz volá, po oveľa aktívnejšom zapojení sa laikov. Cirkev v Spojených štátoch vždy vynakladala obrovské úsilie na katechézu a vzdelávanie. Dnešná výzva pre nás je budovať na týchto solídnych

základoch a podnecovať zmysel pre spoluprácu a spoluzodpovednosť pri plánovaní budúcnosti našich farností a inštitúcií. Toto neznamená vzdať sa duchovnej autority, ktorou sme boli poverení, skôr to značí rozlíšiť a múdro využiť mnohonásobné dary, ktoré Duch vylieva na Cirkev. Osobitným spôsobom to znamená doceniť ten nesmierny prínos, ktorým ženy, laičky i rehoľníčky, prispeli a prispievajú do života našich spoločenstiev.

Drahí bratia a sestry, ďakujem vám za to, akým spôsobom každý z vás odpovedal na Ježišovu otázku, ktorá inšpirovala naše vlastné povolanie: «A čo ty?» Povzbudzujem vás, aby ste sa znovu obnovili v radosť, v žasnutí z prvého stretnutia s Ježišom a načerpali z tejto radosťi obnovenú vernosť a silu. Teším sa, že som s vami počas týchto dní a prosím, aby ste zanesli moje vreľé pozdravy všetkým, ktorí nemohli byť s nami, osobitne mnohým starším kňazom, rehoľníkom a rehoľníckam, ktorí sú v duchu s nami spojení.

Počas týchto dní Svetového stretnutia rodín by som vás chcel zvlášť poprosiť, aby ste premýšľali nad našou službou rodinám, dvojiciam, ktoré sa pripravujú na manželstvo a našim mladým. Viem, ako veľa sa robí v miestnych cirkvách pre reagovanie na potreby rodín a ich podporovanie na ceste viery. Prosím vás, aby ste sa za ne horlivo modlili, ako aj za rokovania nastávajúcej Synody o rodine.

S vďakou za všetko, čo sme dostali a s dôverným spoliehaním sa vo všetkých našich potrebách sa obraciame na Máriu, našu Presväťú Matku. Nech sa so svojou materskou láskou prihovára za Cirkev v Amerike, aby naďalej rástla v prorockom svedectve o moci kríža jej Syna, ktorý prináša radosť, nádej a silu pre náš svet. Modlím sa za každého jedného z vás a prosím vás, aby ste sa modlili za mňa.

(Preklad: Slovenská redakcia VR)

http://sk.radiovaticana.va/news/2015/09/27/slová_pápeža_františka_kňazom_a_zasväteným_pensylváni/1175094

Vo Filadelfii sa pápež stretol s obeťami sexuálneho zneužívania

V nedeľu 27. septembra ráno medzi 8. a 9. hodinou sa Svätý Otec František v Seminári sv. Karola Boromejského vo Filadelfii stretol s niekoľkými obeťami sexuálneho zneužívania kňazmi alebo členmi ich rodín alebo ich učiteľmi. Išlo o piatich dospelých - tri ženy, dvoch mužov - ktorí utrpeli zneužívanie, keď boli neploetí. Ako povedal páter Lombardi, pápež hostí prijal, vypočul si ich príbehy a po príhovore ich pozdravil aj jednotlivo. Modlil sa s nimi a vyjadril, že zdieľa s nimi ich utrpenie, bolesť a zahanbenie, najmä v prípade ujmy spôsobenej niekým z radov duchovenstva či cirkevných pracovníkov. Obnovil svoj záväzok a uistil ich o úsilí Cirkvi o to, aby všetky obeť boli prijaté a vypočuté, aby vinníci boli potrestaní, a aby sa v Cirkvi i v spoločnosti proti činom zneužívania bojovalo efektívne a preventívne. Pápež sa poďakoval prítomným za ich zásadný podiel na znovunastolení pravdy a na tom, aby začali cestu uzdravenia. Toľko z vyjadrenia pátra Lombardiho.

Pápež František oslovil spomenutú päťčlennú skupinu „moji drahí bratia a sestry v Kristovi“ a vyjadril vďačnosť za príležitosť stretnúť sa s nimi. „Vaša prítomnosť je pre mňa požehnaním“, dodal. Po poďakovaní za to, že sem dnes prišli, pokračoval: „Slová nedokážu plne vyjadriť moju bolesť nad zneužívaním, ktoré ste utrpeli. Ste drahocennými Božími deťmi, a mali by ste sa vždy dočkať našej ochrany, našej starostlivosti a lásky. Je mi hlboko ľúto, že vaša nevinnosť bola potupená tými, ktorým ste dôverovali. V niektorých prípadoch bola dôvera zradená členmi vašej vlastnej rodiny, v ostatných prípadoch kňazmi, ktorí majú posvätnú zodpovednosť starostlivosti o duše. V každom prípade, zrada bola hrozným útokom na ľudskú dôstojnosť. V prípade tých, ktorí utrpeli zneužívanie členmi duchovenstva, je mi hlboko ľúto všetkých prípadov, keď ste vy alebo vaše rodiny, ktoré oznámili zneužívanie, neboli vypočutí, alebo keď vám neverili. Prosím, verte, že Svätý Otec vás vypočuje a bude vám veriť.“

„Zišli sme sa tu vo Filadelfii, aby sme oslavovali Boží dar, ktorým je rodinný život. V našej rodine viery a v našich ľudských rodinách, hriech a zločin sexuálneho zneužívania detí už nemôžu byť tajomstvom a hanbou. Zatiaľ čo očakávame Jubilejný rok milosrdenstva, vaša prítomnosť - veľkodušná napriek hnevu a utrpeniu, ktoré ste zažili - nám zjavuje milosrdné srdce Krista. Vaše príbehy obetí, každý jedinečný a presvedčivý, sú mocným znamením nádeje, ktorá pochádza z Pánovho prísľubu, že je stále s nami.“

Pápež František s uznaním ocenil prítomnosť príbuzných a priateľov obetí zneužívania na tomto stretnutí. Vyjadril im vďačnosť za ich láskyplnú podporu a vyjadril túžbu, aby viacerí ľudia v Cirkvi reagovali na potrebu podporovať a sprevádzať tých, čo zažili zneužívanie. Vyslovil aj nasledujúce prianie a prísľub: „Aby brána milosrdenstva bola úplne otvorená v našich diecézach, v našich farnostiach, v našich domovoch a v našich srdciach pre prijatie tých, ktorí boli zneužívaní a hľadajú cestu odpustenia vo viere v Pána. Sľubujeme, že budeme podporovať vaše uzdravenie, a že budeme stále bdieť pri ochrane detí dneška a zajtraška.“

Svoj príhovor Svätý Otec ukončil biblickým obrazom Emauzských učeníkov, ktorí prosili vzkrieseného Pána, aby zostal s nimi. Pápež František sa v tomto duchu obrátil na prítomných s nasledujúcou prosbou: „Ako tí učeníci, pokorne prosím vás a všetky obeť zneužívania, aby ste zostali s nami, aby ste zostali s Cirkvou, aby sme spoločne ako pútnici na ceste viery mohli nájsť cestu k Otcovi.“

Skupinu bývalých obetí zneužívania spolu s ich príbuznými a priateľmi sprevádzal kardinál Seán Patrick O'Malley, arcibiskup Bostonu a predseda komisie zriadenej pápežom Františkom na ochranu maloletých, arcibiskup Filadelfie Mons. Charles Chaput a tiež biskup Fitzgerald, ktorý je vo Filadelfskej arcidiecéze zodpovedný za ochranu detí a mladistvých. Stretnutie trvalo asi pol hodiny a skončilo sa požehnaním Svätého Otca. -jk-

Zdroj: http://sk.radiovaticana.va/news/2015/09/27/vo_filadelfii_sa_papez_stretol_s_obetami_sexualneho_zneuzyva/1175188

Slová pápeža biskupom, ktorí sa zúčastňovali Svetového stretnutia rodín vo Filadelfii: Evanjelium rodiny v dobe konzumizmu

Uvádzame v plnom znení príhovor Svätého Otca Františka biskupom z rôznych častí sveta zúčastneným ako hostia na 8. svetovom stretnutí rodín, ktorý predniesol pri osobitnom stretnutí s nimi v nedeľu 27. septembra 2015 v kaplnke Seminára sv. Karola Boromejského vo Filadelfii.

Drahí bratia biskupi, dobrý deň, nesiem si vryté do srdca príbehy, utrpenie a bolesť maloletých, ktorí boli sexuálne zneužívaní kňazmi. Som neustále prenasledovaný hanbou za ľudí, ktorí mali ako svoju zodpovednosť starať sa o týchto maličkých, a týmto násilím im spôsobili vážne ujmy. Je mi to hlboko ľúto. Boh plače.

Zločiny a hriechy sexuálneho zneužívania detí nemožno viac udržiavať v tajnosti. Zaväzujem sa k dôslednej bdelosti Cirkvi nad ochranou detí a sľubujem, že všetci zodpovední vydajú zúčtovanie. Tí, ktorí prežili zneužívanie sa premenili na opravdivých hlásateľov nádeje a vysluhovateľov milosrdenstva. Pokorne musíme každému z nich a ich rodinám ďakovať za ich nesmiernu odvahu dať zažiariť Kristovmu svetlu nad zlom sexuálneho zneužívania maloletých. A toto hovorím preto, lebo som práve skončil stretnutie so skupinou osôb, ktoré boli v detstve obeťami zneužívania, ktorým sa pomohlo a boli sprevádzaní tu vo Filadelfii, s osobitnou pozornosťou arcibiskupa Mons. Chaputa. Považoval som za potrebné vám to povedať.

Som rád, že mám možnosť zdieľať s vami tieto okamihy pastoračnej reflexie pri radostnej a slávnostnej príležitosti Svetového stretnutia rodín. Hovorím v španielčine, pretože mi bolo povedané, že španielčinu všetci ovládajú.

Rodina v skutočnosti pre Cirkev nie je predovšetkým dôvodom na obavy, ale radostným potvrdením Božieho požehnania a majstrovským dielom stvorenia. Každý deň, vo všetkých kútoch planéty, má Cirkev dôvod radowať sa s Pánom za dar tohto ľudu bohato početného na rodiny, ktorý si aj v tých najťažších skúškach ctí prísľuby a zachováva vieru!

Myslím si, že prvým pastoračným impulzom, ktorý si toto náročné prechodné obdobie od nás vyžaduje, je práve pokročiť v smere tohto uznania. Ocenenie a vďačnosť musia zvíťaziť nad sťažovaním sa, napriek všetkým prekážkam, ktorým musíme čeliť. **Rodina je základným miestom aliancie Cirkvi s Božím stvorením, s týmto stvorením od Boha, ktoré Boh požehnal posledného dňa rodinou.** Bez rodiny by ani Cirkev neexistovala: nemohla by byť tým, čím má byť, čiže znamením a nástrojom jednoty celého ľudstva (porov. Lumen gentium, 1).

Prirodzene, že naše ponímanie, stvárňované integráciou cirkevnej formy viery a skúsenosti manželskej milosti, požehnanou manželstvom, by nám nemalo dovoliť zabudnúť na premenu historického kontextu, ktorý má vplyv aj na spoločenskú - a žiaľ aj právnu - kultúru rodinných zväzkov, čo sa dotýka každého, či veriacich alebo neveriacich.

Kresťan nie je „imúnny“ voči zmenám svojej doby, a tento konkrétny svet, s jeho mnohými problémami i možnosťami, je miestom, na ktorom máme žiť, rásť a ohlasovať.

Nie tak dávno sme žili v sociálnom kontexte, v ktorom bol súlad medzi občianskou inštitúciou a kresťanskou sviatosťou silný a všeobecne zdieľaný: vzájomne sa prekrývali a navzájom sa podporovali. Dnes to už tak nie je. Pre popísanie súčasnej situácie by som si zvolil dva obrazy typické pre naše spoločnosti: na jednej strane známe obchodíky, maličké obchody našich sídlisk, a na druhej strane veľké supermarkety či nákupné centrá.

Pred nejakým časom bolo možné nájsť v tom istom obchode všetky potrebné veci pre osobný a rodinný život – isteže slabo vystavený tovar, s nevelkým počtom produktov, a tak s malou možnosťou výberu. Avšak bol tam osobný vzťah medzi obchodníkom a zákazníkmi z okolia. Predávalo sa na úver, teda tam bola dôvera, bolo tam vzájomné poznanie sa, bola tam blízkosť. Jeden druhému dôveroval. Našla sa odvaha dôverovať. Na mnohých miestach je to známe ako „domáci obchod“.

V týchto posledných desaťročiach sa rozvinuli a rozšírili obchody iného typu: nákupné centrá. Veľké plochy s veľkým počtom možností a príležitostí. Svet, ako sa zdá, sa stal veľkým supermarketom, kde kultúra nadobudla konkurenčnú dynamiku. Nepredáva sa viac na úver, nemožno dôverovať druhým. Neexistuje osobný vzťah, vzťah susedstva. Súčasná kultúra, zdá sa, pobáda ľudí vstúpiť do dynamiky neviazania sa na nič a nikoho. Nedávať na dôveru, ani dôveru nehľadať. Pretože tým najdôležitejším sa dnes zdá byť ísť za tým najnovším trendom alebo za tou najnovšou aktivitou. A to aj na úrovni náboženskej. To, čo je dôležité, dnes určuje spotreba. **Konzumovať vzťahy**, konzumovať priateľstvá, konzumovať náboženstvá, konzumovať, konzumovať... Nezáleží za akú cenu alebo s akými následkami. Vzťahy sú iba prostriedkom na uspokojenie „mojich potrieb“. Už viac nie je dôležité byť blížnym so svojou tvárou, so svojou históriou, so svojimi citmi.

A toto správanie vytvára kultúru, ktorá odhadzuje bokom všetko, „čo viac neslúži“, alebo čo viac „nesplňa požiadavky“ vkusu spotrebiteľa. Urobili sme z našej spoločnosti širočiznú multikultúrnu vitrínu, viazanú jedine na vkus niektorých „spotrebiteľov“, a na druhej strane, sú tu mnohí - veľmi mnohí! - ktorí «jedia odrobinky, ktoré padajú zo stola ich pánov» (Mt 15,27).

Toto vytvára veľkú ranu, veľmi veľkú kultúrnu ranu. Dovolím si povedať, že jeden z hlavných druhov chudoby, alebo korene mnohých súčasných situácií, spočívajú v **radikálnej samote**, v ktorej sa nútene nachádza mnoho ľudí. Naháňajúc každý „like“, pachtiac sa za zvyšovaním počtu „followers“ na niektorej zo sociálnych sietí, takto idú – takto ideme, my, ľudské bytosti – za ponukou, ktorú nám predkladá táto súčasná spoločnosť. **Samota so strachom zo záväzku a v bezuzdnom hľadaní pocitu uznania.**

Máme odsúdiť našich mladých za to, že vyrástli v tejto spoločnosti? Máme ich exkomunikovať, pretože žijú v tomto svete? Potrebujú od svojich pastierov počúvať vyjadrenia typu: ‚Kedysi všetko bolo lepšie‘, ‚Tento svet je jedna katastrofa, a ak to bude takto pokračovať, kde skončíme?‘ Toto mi znie ako argentínske tango... Nie, nemyslím si,

že toto je cesta. **My pastieri v stopách Pastiera, sme vyzvaní hľadať, sprevádzať, dvíhať, hojiť rany našej doby. Hľadiet' na realitu očami toho, kto chápe, že je vyzvaný k pohybu, k pastoračnej konverzii. Dnešný svet si od nás žiada a dožaduje sa tejto pastoračnej konverzie.** «A je životne dôležité, aby sa Cirkev vydala hlásať evanjelium všetkým, na všetky miesta, pri všetkých príležitostiach, bez váhania a bez strachu. Evanjeliová radosť je pre celý ľud, nikoho nemožno vylúčiť» (Evangeliu gaudium, 23). Evanjelium nie je produktom na konzumáciu, nezapadá do tejto kultúry konzumizmu.

Mýlili by sme sa, keby sme si mysleli, že táto „kultúra“ súčasného sveta má iba averziu voči manželstvu a rodine, v zmysle čistého a jednoduchého sebestva. Azda sa všetci mladí ľudia v tejto dobe stali beznádejne bojazlivými, slabými a nestálymi? Nepadnime do pasce. **Mnoho mladých ľudí si uprostred tejto odrádzavej kultúry osvojilo istý druh podvedomého strachu, a v podvedomom strachu neodpovedajú na tie najkrajšie, najvyššie a najviac potrebné podnety.** Sú mnohí, ktorí odkladajú sobáš v očakávaní ideálnych podmienok hmotného zabezpečenia. Kým medzitým život ubieha bez chuti. Pretože múdrosť poznania opravdivej chuti života zreje s časom, ako ovocie veľkorysej investície citu, inteligencie a nadšenia.

Na kongrese pred niekoľkými dňami som povedal, že žijeme v kultúre, ktorá nabáda a presviedča mladých ľudí, aby si nezaložili rodinu: niektorých pre nedostatok materiálnych prostriedkov, a iných preto, že majú tak veľa prostriedkov, že sú takto vo veľkom pohodlí, avšak tu je to pokušenie: nezaložiť si rodinu.

Ako pastieri, my biskupi sme povolani zozbierať sily a propagovať nadšenie pre utváranie rodín, ktoré budú v súlade so svojim povolaním plnšie zodpovedať Božiemu požehnaniu. **Musíme investovať svoju energiu nie natoľko do vysvetľovania a opakovaného poukazovania na nedostatky aktuálnej doby a na zásluhy kresťanstva, ale skôr do úprimného pozývania mladých, aby boli odvážni a rozhodli sa pre manželstvo a rodinu.** Koľké ženy v Buenos Aires sa sťažujú: ‚Môj syn má 30, 32, 34 rokov a nežení sa! Nevie, čo robiť.‘ - ‚Pani, nežehlite mu viac koše!‘ treba povzbudzovať mladých, aby sa odhodlali takto riskovať, čo znamená riskovať pre plodnosť života.

Aj tu je potrebná svätá priamočiarosť, parézia biskupov! ‚Prečo sa neženíš?‘ - ‚Áno, mám priateľku, ale nevieme ako áno, ako nie, šetríme na svadbu, na to a ono...‘ – Svätá parézia sprevádzať ich a pomôcť im dozrieť k záväzku manželstva. Kresťanstvo, ktoré sa málo žije v realite a donekonečna sa vysvetľuje vo formácii, je v nebezpečnej nerovnováhe. Povedal by som, že je v skutočnom bludnom kruhu. **Pastier musí ukázať, že evanjelium rodiny je naozaj dobrou zvesťou pre svet, v ktorom starosť o seba samého stojí na vrchole všetkého. Nejde o romantickú fantáziu: vytrvalosť vo formovaní rodiny a v podpore jej napredovania premieňa svet a dejiny. Tým, čo premieňa svet a dejiny sú práve rodiny.**

Pastier **oznamuje** pokojne a zanietene Božie slovo, **povzbudzuje** veriacich k vysokým cieľom. **Robí** svojich bratov a sestry **schopnými načúvať** a praktizovať Božie prisľúbenia,

ktoré rozširujú aj skúsenosť materstva a otcovstva v horizonte nového rodinného vzťahu dôvernosti s Bohom (porov. Mk 3,31-35).

Pastier **bdie nad snom, životom, rastom** svojich oviec. Toto „bdenie“ nepochádza z robenia prednášok, ale z pastoračnej starostlivosti. Iba ten je schopný bdieť, kto dokáže byť „uprostred“, kto sa nebojí otázok, nebojí sa kontaktu, sprevádzania. Pastier bdie v prvom rade s modlitbou, **podporujúc vieru** svojho ľudu, **dodávajúc im dôveru** v Pána, v jeho prítomnosť. Pastier zostáva vždy bdely, keď **pomáha zdvíhať hlavu**, keď sa objaví znechutenie, frustrácia alebo pády. Bolo by dobré opýtať sa seba samých, či v našej pastoračnej službe vieme „strácať“ čas s rodinami. Vieme byť s nimi, zdieľať ich ťažkosti a ich radosti?

Prirodzene, zásadným rysom životného štýlu biskupa je na prvom mieste žiť ducha tejto radostnej dôvernosti s Bohom a - na druhom mieste - šíriť oduševňujúcu evanjelióvu plodnosť, modliť sa a ohlasovať evanjelium (Sk 6,4). Vždy vzbudzovalo moju pozornosť a ohromovalo ma to, keď na začiatku, v prvotnom období Cirkvi, sa helenisti išli sťažovať, pretože o vdovy a siroty nebolo dobre postarané. Je jasné, že apoštoli na to nemali dosť síl a zanedbávali to. A tak sa zhromaždili a ustanovili diakonov. Duch Svätý ich inšpiroval, aby vyvolili diakonov. A keď Peter oznamuje toto rozhodnutie, hovorí: ‚Vyvolíme sedem mužov, takto a takto, aby sa tomu venovali. A nám zostanú tieto dve veci: modlitba a kázanie.‘ Čo je prvou prácou biskupa? Modliť sa, vyprosovať. Druhou prácou, ktorá ide vedno s tým, je kázať. Pomôže nám táto dogmatická definícia - ak sa zmýlim, kardinál Müller nám to pomôže definovať - čo je úloha biskupa: Biskup je ustanovený na to, aby pastoroval, bol pastierom. Ale aby bol pastierom najprv cez modlitbu a ohlasovanie, a až potom príde všetko to ostatné, ak si to čas vyžiada.

My sami totiž pokorne prijímajúc kresťanské učenie rodinných cností Božieho ľudu, sa stále viac podobáme na otcov a matky – tak ako to robil Pavol (porov. 1 Sol 2,7.11), a vyhýbame sa tomu, že by sa z nás stali ľudia, ktorí sa jednoducho naučili žiť bez rodiny. **Vzdďalovanie sa od rodín nás povedie k tomu, že z nás budú ľudia naučení žiť bez rodiny, nepekne, veľmi nepekne. Náš ideál v skutočnosti nie je byť bez vzťahov!** Dobrý pastier sa vzdáva niektorých vlastných rodinných väzieb preto, aby sa so **všetkými svojimi silami a s milosťou svojho špecifického povolania venoval evanjelióvemu požehňávaniu vzťahov muža a ženy, ktorí stelesňujú Boží plán**, počnúc tými, ktorí sú zatúlaní, opustení, zranení, zanedbaní, ponižovaní a zbavení dôstojnosti.

Toto úplné odovzdanie sa Božiemu agapé istotne nie je povolaním, ktorému by bola cudzia nežnosť a láska! Stačí pozrieť na Ježiša, aby sme to pochopili (Mt 19,12). Poslanie dobrého pastiera v štýle Boha - túto autoritu môže dostať jedine od Boha, nie z vlastnej ambície - napodobňuje v každom smere štýl citov Syna vo vzťahu s Otcom, ktorý sa premieta do nežnosti v jeho odovzdanej službe v prospech mužov a žien ľudskej rodiny a pre ich lásku.

Z hľadiska viery je toto veľmi závažný argument. Naša **služba potrebuje vyvinúť spojenectvo Cirkvi a rodiny. Čiže podčiarkujem: rozvíjať spojenectvo Cirkvi a rodiny.**

V opačnom prípade, ak bude ochabovať, ľudská rodina sa bude našou vinou beznádejne vzdávať od radostnej zvesti danej od Boha a pôjde na supermarket módy kupovať si produkt, ktorý sa jej v danej chvíli viac pozdáva.

Ak sme **schopní tejto pevnosti Božích citových vzťahov**, s nekonečnou trpezlivosťou a bez sťažovania si na tak často pokrivené brázdy, do ktorých musíme siať, - a skutočne musíme siať neraz do neúhladných brázd -, vtedy aj žena Samaritánka s piatimi „nemanželmi“ bude schopná vydať svedectvo. Bohatý mladík, ktorý zostal smutný, si uvedomí, že si to musí ešte v pokoji premyslieť, a dospelý mýtnik sa poponáhľa zliezť zo stromu a podelí sa s chudobnými, na ktorých až doteraz nikdy nepomyslel.

Bratia, kiež Boh nám udelí dar tejto novej blízkosti medzi rodinou a Cirkvou. Potrebuje ju rodina, potrebuje ju Cirkev, potrebujú ju pastieri. Rodina je naším spojencom, naším oknom do sveta, rodina je dôkazom toho neodvolateľného Božieho požehnania určeného všetkým deťom tejto náročnej a krásnej histórie stvorenia, ktorému nás Boh žiada slúžiť. Veľká vďaka!

(Preklad: Slovenská redakcia VR)

http://sk.radiovaticana.va/news/2015/09/29/slová_pápeža_biskupom_vo_filadelfii_evangelium_rodiny_v_dob/1175681

Svedectvá z modlitbovej vigílie vo Filadelfii za účasti Svätého Otca

USA/Filadelfia 27. septembra – Desiata apoštolská cesta pápeža Františka smeruje k svojmu vyvrcholeniu. Včera, v sobotu 26. septembra, sa Svätý Otec zúčastnil na modlitbovej vigílii – „Slávnosti rodín“ v rámci 8. svetového stretnutia rodín vo Filadelfii. Takmer trojhodinové večerné podujatie s bohatým programom sa odohrávalo v centre mesta, na voľnom priestranstve Benjamin Franklin Parkway zaplnenom rodinami z celého sveta. Program, ktorý moderoval slávny filmový producent, herec a niekdajší spevák Mark Wahlberg, sa začalo o 19.30. Vystúpili na ňom aj známe spevácke osobnosti ako Američanka Aretha Franklinová, či Talian Andrea Bocelli.

Po pozdrave arcibiskupa Filadelfie Mons. Chaputa Svätý Otec otvoril vigíliu modlitbou: „Bože, ktorý si postavil rodinu na pevnom základe, milosrdne vypočuj prosby svojich služobníkov a daj, aby sme sa nasledovaním čností Svätej rodiny tvojho jednorodeného Syna a v poslušnosti jeho láske mohli tešiť z večnej odmeny v radosť tvojho príchodu.“

Na pódiu sa v priebehu večera vystriedali speváci a tanečníci, čítali sa úryvky zo Svätého písma a odznelo tu spolu šesť svedectiev rodín z rozličných kontinentov. Po čítaní z Knihy proroka Ozeáša (11,1-9) o láske Boha k Izraelu, **pred mikrofón vystúpili snúbenci Camillus a Kelly z Austrálie, obaja pochádzajúci z mnohodesných rodín**. Podelili sa o svoje starosti a radosť času svojho zasnúbenia. Hovorili o predmanželskej čistote, ktorú sa snažia zachovávať, keďže veria, že je pre nich istou cestou k šťastnému manželstvu a najlepším spôsobom, ako sa navzájom spoznať.

Svätému Otcovi sa zdôverili aj so svojimi obavami o budúcnosť: „V našej krajine je vysoká rozvodovosť. Ako si môžeme byť istí, že sa to nestane aj nám?“ Snúbenci sa tiež obávajú nátlakov na zmenu legálnej definície manželstva, ekonomických problémov, či nedostatku kňazov, ktorý spôsobuje obmedzený prístup k sviatostiam. Snúbenci však napokon vyjadrili nádej, že Boh sa postará o všetky ich potreby a pápežovi porozprávali o svojich snoch do budúcnosti.

Po čítaní z Evanjelia podľa Lukáša (15,11-24) o márnotrattnom synovi vystúpili **s druhým svedectvom Lesia a jej synovia Bohdan a Boris z Ukrajiny, momentálne žijúci v USA. Syn Boris je postihnutý mozgovou obrnou.** Matka o ňom povedala: „...ale môžem povedať, že Boris je naozajstným požehnaním. Je schopný pomôcť druhým vidieť to, že aj byť chorým môže mať zmysel. Je šťastný aj napriek výzvam, ktorým čelí. Jeho radosť, hoci aj v ťažkostiach, nás naplňa šťastím.“

Vyjadrila tiež vďaka svojej matke, ktorá ju viedla k viere a naučila ju veľkej dôvere v Boha. Veľkou ranou pre rodinu bola skutočnosť, že po presťahovaní sa do USA ju manžel opustil. Aj tieto ťažké chvíle jej pomohla prekonať viera, ako aj podpora matky, ktorá za nimi prišla do USA. Radosťou Lesie sú jej dvaja synovia. Bohdan objavil svoje povolanie stať sa kňazom. Boris, aj napriek svojmu postihnutiu tvrdo študuje, aby mohol ísť na vysokú školu a stať sa tvorcom počítačových programov pre postihnuté deti. V závere svedectva Lesia poprosila pápeža Františka o modlitbu za svoju rodinu, ale aj za tých, ktorí očakávajú postihnuté deti, aby sa nebáli a „aby verili, že ich príchod na svet im prinesie radosť a lásku“.

S tretím svedectvom sa Svätému Otcovi predstavila rodina z Jordánska ako zástupcovia rodín Ázie: Nidal Mousa a jeho manželka Nida Joseph spolu s ich dvoma dcérami, Fatenou a Demou. Podelili sa o svoju skúsenosť rodiny, ktorá pomáha iným uprostred veľkej chudoby, náboženského prenasledovania, emigrácie a vojny. Povedali:

„Kresťanské rodiny, ktoré v súčasnosti žijú v našej vlasti sú povolané, aby boli svetlom, svietiacim v temnote, aby zaháňali temnotu ničenia, vojen, zabíjania a prenasledovania. Naša rodina sa snaží žiť ako ľudia z blahoslavenstiev, ukazujúc tak jedinú skutočnú odpoveď na problémy tohto sveta: Ježiša Krista. Korene našich kresťanských komunít sú staré dvetisíc rokov. Za toto obdobie existovali časy, keď sme museli prestať prenasledovanie ako aj iné pokusy umlčať Ježišovo posolstvo. Spolu sme sa postavili za udržanie lásky v našich rodinách, kostoloch a spoločnosti ako takej. Sme menšinou, ale sme ako soľ, ktorá hoci potrebná iba v malých dávkach, je v jedle nenahraditeľná.“

Svätému Otcovi predstavili svoje početné aktivity pre pomoc utečencom, či už ako rodina, alebo vo farnosti. Na záver vysvetlili, odkiaľ čerpajú svoju silu:

„Naša rodina je skutočne zjednotená v Kristovej láske a my vieme, že je to sila jeho Tela, ktorá nás povzbudzuje a dáva nám skutočný život, aby sme obstáli a mali úspech v tomto nepriateľskom prostredí. Delíme sa o tú lásku s ostatnými nakoľko môžeme. My ju tiež zdieľame v rámci našej rodiny, trávime spolu čas v modlitbe a v radosi.“

Po tomto svedectve **na pódium vystúpila Gianna Emanuela Mollová, vlastná dcéra svätej Gianny Beretty Mollovej. Prečítala list, ktorý jej mama len niekoľko dní pred svadbou napísala svojmu budúceму manželovi Pietrovi. V liste sa píše:**

„Chcem ti povedať o všetkom, čo cítim, o všetkom, čo je v mojom srdci, ale nedokážem to. Ale už vieš, aké sú moje city, takže musíš vedieť, ako ma pochopiť. Milovaný Pietro, som si istá, že ma vždy budeš robiť takou šťastnou, akou som teraz a že Pán vypočuje tvoje modlitby, vychádzajúce zo srdca, ktoré ho vždy milovalo a sväto mu slúžilo... S Božou pomocou a požehnaním spravíme všetko, čo môžeme, aby sme urobili z našej novej rodiny malé večeradlo, kde bude Ježiš vládnuť nad všetkými našimi vzťahmi, túžbami a skutkami. Pietro môj, naša svadba je o niekoľko dní a cítim sa veľmi pohnutá, pretože som tak blízko k tomu, aby som dostala sviatosť lásky. Budeme spolupracovníkmi Boha na jeho stvorení a takto mu budeme môcť dať deti, ktoré ho budú milovať a budú mu slúžiť. Pietro, budem schopná byť manželkou a matkou [tvojich detí], ktoré si vždy chcel mať? Dúfam, že áno, pretože si to zaslúžiš a ja ťa tak veľmi milujem.“

Ďalšie svedectvo pochádzalo z Nigérie. Na pódium vyšla Ifeyinwa Awagu so svojim synom a podelila sa o skúsenosti zo svojho manželstva. Hovorila o bolesti z toho, že s manželom dlhý čas nemohli mať deti, ale aj o bolesti zo vzájomného odcudzenia sa. Pomocou im bola viera a modlitba. Ďalšia rana prišla, keď po štyroch rokoch čakania prišlo na svet dieťaťko, ktoré po krátkom čase ochorelo a umrelo. Ifeyinwa však povedala:

„Tak ako iba Boh, vo svojej vernosti a láske, dokáže aj zlé obrátiť na dobré, táto smrť nám priniesla život. Môj manžel bol vystresovaný a boli aj iné tlaky zo strany rodiny a priateľov, povery a narážky zo strany ľudí, ktoré nás znepokojili a zmiatli. Ale to všetko nás priviedlo k hľadaniu viery a zároveň sme sa učili spoznávať sami seba a jeden druhého. Dokonca aj uprostred napätia a finančných problémov, boli sme si čoraz bližšie a mali sme sa radšej.“

Matka tejto nigérijskej rodiny hovorila aj smrti ďalšieho dieťaťa a o výchove ich troch detí, o dennodennej účasti na svätej omši, o spoločných modlitbách a čítaní Svätého písma v rodine.

Piate svedectvo patrilo rodine z USA: Sú ňou Leona a Rudy, starí a prastarí rodičia dvanástich vnúčat, žijúci v New Yorku. Na pódium vyšli aj s dvoma zo svojich piatich detí a s dvoma svojimi vnúčatami. Vo svojej mladosti pracovali v školstve v rezerváciách s deťmi pôvodných obyvateľov Ameriky z kmeňov Navajo, Hopi a indiánmi od rieky Colorado. Matka rodiny totiž sama pochádza z kmeňa domorodcov. **Manželia hovorili o postavení starých rodičov v rodine, osobitne v domorodej kultúre, ako aj o tom, že členovia širšej rodiny môžu byť protiváhou ničivých vplyvov existujúcich v spoločnosti:**

„Múdrosť starých rodičov môže pomôcť pri minimalizovaní niektorých z mnohých ťažkostí, s ktorými sa mladí ľudia vo svojich životoch stretávajú. Rodičia a starí rodičia musia neúnavne pracovať na tom, aby vstúpili vieru mladým členom rodiny. Snažíme sa

byť dobrým príkladom, učiť o viere a upevňovať vieru v nášho Pána Ježiša Krista tým, že budeme učiť členov rodiny o veľkej Božej láske a o tom, ako rásť vo vzťahu s ním. Pokúšame sa pomôcť prinášať pokoj a súlad do našej rodiny. Nie je to také ľahké, ako sa to môže zdať, ale keď podporíme naše snahy modlitbami, môže to pomôcť zmierniť napätie zo zodpovednosti, ktorú pociťujeme pri usmerňovaní. Naša viera v existenciu nášho Stvoriteľa, nášho Boha, nás preniesla ponad mnohé ťažké chvíle nášho spoločného života. Skrze lásku k Bohu a Božej cirkvi sa naša viera a odhodlanie stávajú zo dňa na deň silnejšími.“

Posledné svedectvo predniesli Mario a Rosa z Argentíny, ktorí tento rok slávia 60. výročie sobáša, napriek mnohým ťažkostiam, ktoré ich postretli. Porozprávali o životnej skúsenosti z vlastnej rodiny a okruhu príbuzenstva o potrebe dôverovať v Božiu prozreteľnosť aj vo chvíli skúšok. Počas sobáša Maria a Rosy v Buenos Aires nastal vojenský prevrat a hneď po obrade sa všetci prítomní museli ísť ukryť do svojich domov. Vo svojom živote dvakrát emigrovali – najskôr do Kanady a neskôr do USA, čo bolo pre nich veľmi náročné. Prešli si mnohými ťažkými situáciami, ktoré ich neobchádzajú ani v súčasnosti:

„Zdravotné problémy, hráčska závislosť a napokon strata nášho syna v r. 2013 sú iba niektoré z kríz, ktoré sme v posledných rokoch ako rodina prekonali. Mnoho dní a bezsenných nocí sme strávili v modlitbe, prosiac o Božie vedenie. Ale mali sme aj radostné chvíle, ako narodenie našej krásnej vnučky. Každý deň ďakujeme Bohu za zázraky, ktoré prináša do našich životov.“

Na tieto svedectvá po ich odznení reagoval Svätý Otec spontánnymi slovami. Vopred pripravený text príhovoru podľa svojho zvyku odovzdal v písomnej podobe ako podnet na uvažovanie.

Po príhovore pápeža Františka sa krátko prihovoril arcibiskup Filadelfie Mons. Chaput, ktorý okomentoval večer ako „špeciálny moment, na ktorý sa nezabudne“ a poprosil Svätého Otca o jeho podpis na maľbu vytvorenú členmi rozličných generácií, ktorá bude zdobiť fasádu Školy sv. Malachia.

Pred udelením požehnania sa Svätý Otec spoločne s prítomnými pomodlil za rodiny k Panne Márii, pričom poprosil o orodovanie aj sv. Jozefa: aby „nám pomohli veriť, že sa oplatí bojovať za rodinu.“ Po odchode pápeža Františka vystúpila na pódiu rodina Juanovcov z Kolumbie, 21-násobní víťazi Latinskoamerickej Grammy.

-zk-

http://sk.radiovaticana.va/news/2015/09/27/svedectvá_z_modlitbovej_vigílie_vo_filadelfii_s_pápežom/1175150

Slová pápeža Františka počas vigílie vo Filadelfii: Chráňme rodinu, v hre je budúcnosť

USA/Filadelfia 27. septembra - Starajme sa o rodinu, bráňme ju, pretože v hre je naša budúcnosť. To je jedna z výziev zo spontánneho príhovoru pápeža Františka počas modlitbovej vigílie na Svetovom stretnutí rodín vo Filadelfii. Podľa Svätého Otca je rodina továrňou nádeje, života a vzkriesenia, pretože tak ju chcel Boh. Tisíce ľudí vítali pápeža pozdĺž cesty, ktorou prechádzal v sobotu 26. septembra večer, už po polnoci nášho času, zo Seminára sv. Karola Boromejského k veľkému priestranstvu Benjamin Franklin Parkway, kde sa vigília konala.

Svätý Otec vo svojom príhovore reagoval na duchovnú atmosféru, ponorenú do hudby, farieb, tanca a svedectiev. Teplo, láska a radosť z rodiny na celom svete, ktoré zo svedectiev vyžarovali, sa odrážali na tvári sústredene počúvajúceho pápeža cez úsmevy a prejavy súhlasu i pohnutia.

Jeho prvé slová boli práve poďakovaním za svedectvá, poďakovaním za radosť z umenia, krásy, ktoré - ako povedal - „sú cestou k Bohu“. **„Krása nás privádza k Bohu.“** Aj svedectvo nás privádza k Bohu, povedal Svätý Otec a zopakoval spojenie slov: „krása a pravda“. Ako dodal, svedectvo o pravde, ponúknuté ako služba, nás robí dobrými. „Všetko, čo je dobré, pravdivé a krásne nás privádza k Bohu. Pretože Boh je dobrý, Boh je veľký, Boh je pravda.“ Pápež František ocenil aj prítomnosť rodín, ktoré prišli na stretnutie z mnohých krajín celého sveta, „čo je tiež svedectvom“: „naozajstným svedectvom o tom, že život v rodine stojí za to. Že spoločnosť rastie v sile, rastie v dobre, rastie v kráse a rastie v pravde, ak je postavená na rodine.“

Pápež pokračoval vyrozprávaním skúsenosti, keď mu raz jedno dieťa položilo túto otázku: **„Otče, čo robil Boh pred tým, než stvoril svet?“** Deti vedia dávať ťažké otázky, s úsmevom dodal obrátiac sa na prítomných rodičov a pokračoval:

„Uisťujem vás, že mi dalo zabráť, aby som odpovedal. A povedal som mu to, čo teraz poviem vám: **Pred stvorením sveta Boh miloval, pretože Boh je láska.** Ale bola to taká láska, ktorú mal v sebe, láska medzi Otcom a Synom, v Duchu Svätom. Bola taká veľká, tak pretekajúca - neviem, či je to veľmi teologické, ale dá sa to pochopiť -, bola taká veľká, že nemohol byť egoistom, musel vyjsť zo seba, aby mal niekoho, koho by miloval mimo seba. A tak Boh stvoril svet. Tak Boh stvoril túto úžasnú nádheru, v ktorej žijeme; a ktorú preto, že sme trochu hlúpi, ničíme. **Ale tá najkrajšia vec, ktorú urobil Boh - ako hovorí Biblia -, je rodina. On stvoril muža a ženu. Im všetko zveril. Odovzdal im svet: „Plodte sa, množte sa a obrábajte zem, aby priniesla plody, pomôžte jej rozvíjať sa.“ Všetku lásku, ktorú zrealizoval v tomto úžasnom stvorení, zveril rodine.“**

Svätý Otec na zdôraznenie tejto skutočnosti zopakoval: **„Všetku lásku, ktorú má Boh v sebe, všetku krásu, ktorú má Boh v sebe, celú pravdu, ktorú má Boh v sebe, odovzdal rodine. A rodina je naozaj rodinou, keď je schopná otvoriť náruč a prijať všetku túto lásku.** Iste rajská záhrada tu už nie je, život má svoje problémy, ľudia sa pre ľstivosť diabla naučili stavať proti sebe. A všetka tá láska, ktorú nám Boh dal, sa takmer stráca. A

o krátky čas, pri prvom zločine, prvej bratovražde, brat zabije druhého brata: vojna. Láska, krása a Božia pravda - a ničenie vojny. A medzi týmito dvoma pozíciami kráčame dnes. Je na nás, aby sme si vybrali, je na nás zvoliť si cestu, ktorou budeme pokračovať.“

Rozprávanie Svätého Otca pokračovalo biblickým príbehom o hriechu prvého muža a ženy, pričom zdôraznil, že Boh ich napriek všetkému nenechal osamote. Nastúpil cestu spolu s ľudstvom, kráčajúc s ním „až dozrel čas, aby dal najväčšie znamenie svojej lásky: svojho Syna“. Tu Svätý Otec upozornil na skutočnosť, že „Boh prišiel na svet v rodine. A mohol tak urobiť, pretože táto rodina bola rodinou, ktorá mala srdce otvorené pre lásku, mala otvorené dvere.“

Pomyslime na dievča Máriu, pokračoval pápež František: „Nemohla uveriť: ‚Ako sa to stane?‘ A keď jej to anjel vysvetlil, poslúchla. Pomyslime na Jozefa, plného očakávania, že si založí rodinu, a ocitne sa v tomto prekvapení, ktorému nerozumie. Prijíma, poslúchne. A v poslušnosti lásky tejto ženy Márie a tohto muža Jozefa vzniká rodina, do ktorej príde Boh. Boh stále klope na dvere srdc. Rád to robí.“

Svätý Otec rodinám položil otázku, či vedia, čo sa Bohu najviac páči. „Zaklopať na dvere domácností. A nájsť rodiny pospolu.“ Tak tvoria spoločnosť dobra, pravdy a krásy, dodal pápež.

Vo svojom príhovore počas včerajšej vigílie vo Filadelfii následne upriamil pozornosť na problémy, ktoré v rodinách nechýbajú. „**V rodinách vždy, vždy je kríž. Vždycky. Pretože Božia láska, Boží Syn nám otvoril aj túto cestu. Ale v rodinách je po kríži aj vzkriesenie, pretože Syn Boží otvoril túto cestu.** Preto je rodina - prepáčte za výraz -, továrňou na nádej, nádej života a vzkriesenia, pretože Boh otvoril túto cestu.“

S uznaním hovoril Svätý Otec aj o tom, že deti dajú niekedy zabráť, že aj my ako deti sme dali našim rodičom zabráť, spomenul aj svojich spolupracovníkov, ktorí neraz prídu do práce s kruhmi pod očami, pretože majú malé dieťa, ktoré plakalo celú noc. „V rodine sú ťažkosti. Ale tieto ťažkosti sa prekonávajú láskou. Nenávisť nezdolá žiadnu ťažkosť. Rozdelenie srdc nezvíťazí nad žiadnou ťažkosťou. Iba láska je schopná prekonať ťažkosti. Láska znamená oslavu, láska znamená radosť, láska znamená ísť vpred.“

V závere príhovoru rodinám pápež František počas včerajšej vigílie na priestranstve Benjamin Franklin Parkway vo Filadelfii pripomenul osobitnú starostlivosť o deti a starých rodičov:

„Deti a mladí ľudia sú budúcnosťou, sú silou, sú tými, ktorí pokračujú ďalej. Sú tými, v ktorých skladáme nádej. Starí rodičia sú pamäťou rodiny. Oni sú tí, ktorí nám dali vieru, odovzdali nám ju. Staráť sa o starých rodičov a starať sa o deti je dôkaz lásky; neviem, či najväčší, ale povedal by som, že najslubnejší v rodine, pretože je prísľubom budúcnosti. Národ, ktorý sa nestará o svoje deti a národ, ktorý sa nestará o starých rodičov, je národom bez budúcnosti, pretože nemá silu a nemá pamäť, aby napredoval.“ -jk-

http://sk.radiovaticana.va/news/2015/09/27/slová_pápeža_františka_z_vigílie_vo_filadelfii_chráňme_rodí/1175138

Pripravený príhovor pápeža Františka rodinám odovzdaný pri vigílii vo Filadelfii

Uvádzame celý text príhovoru Svätého Otca pripraveného pre príležitosť modlitbovej vigílie Sviatku rodín vo Filadelfii dňa 26. septembra 2015 v rámci 8. svetového stretnutia rodín. Pápež František odovzdal tento text rodinám na papieri a prihovoril sa spontánnou formou.

Drahí bratia a sestry, drahé rodiny,

predovšetkým chcem poďakovať rodinám, ktoré sa odhodlali podeliť sa s nami o ich životné príbehy. Vďaka vám za vaše svedectvo! Je vždy dar počuť rodiny deliť sa o ich životné skúsenosti, dotýka sa to našich srdc. Cítíme, že nám rozprávajú o veľmi osobných a jedinečných veciach, ktoré istým spôsobom zahŕňajú nás všetkých. Pri počúvaní ich skúseností sa môžeme cítiť vtiahnutí dovnútra, vyzývaní ako manželia a rodičia, ako deti, ako bratia a sestry a starí rodičia. Pri tom počúvaní som premýšľal, aké je pre nás dôležité deliť sa o náš domáci život a pomáhať iným v tej nádhernej a náročnej úlohe: «byť rodinou».

To, že som tu s vami ma privádza k zamysleniu nad jedným z najkrajších tajomstiev našej kresťanskej viery. **Boh nechcel prísť na svet inak ako cez rodinu.** Boh sa nechcel priblížiť k ľudstvu inak ako prostredníctvom domova. Boh nechcel pre seba žiadne iné meno ako Emmanuel (porov. Mt 1,23). Je «Boh s nami». Bolo to jeho želanie od počiatku, jeho zámer, jeho neustále úsilie, aby nám povedal: «Som Boh s vami, Boh pre vás». On je Boh, ktorý na počiatku stvorenia povedal: «Nie je dobre byť človeku samému» (porov. Gn 2,18). Môžeme dodať: Nie je dobre žene samej, nie je dobré pre deti, ani pre starých, ani pre mladých, aby boli sami. Nie je to dobré. Preto muž opustí otca a matku a prilipne k svojej manželke a stanú sa jedným telom (porov. Gn 2,24). Dvaja teda znamenajú domov, rodinu.

Od pradávnych čias v hĺbkach nášho srdca počúvame tie mocné slová: **Nie je ti dobre byť samému.** Rodina je veľké požehnanie, veľký dar toho «Boha s nami», ktorý nás nechcel ponechať napospas osamelosti života bez iných, bez výziev, bez domova.

Boh nielen sníva, ale aj chce robiť všetko «s nami». Jeho sen sa neprestajne uskutočňuje v snoch toľkých dvojíc, ktoré sa usilujú vytvoriť zo svojho života rodinu. Práve preto je rodina živým symbolom milujúceho plánu, o ktorom Otec raz sníval. **Chcieť vytvoriť rodinu znamená odhodlať sa byť časťou Božieho sna, vybrať si snívať s ním, chcieť spolu s ním tvoriť, pripojiť sa k nemu v tejto ságe o budovaní sveta, v ktorom sa nik nebude cítiť osamelý, nechcený alebo bez domova.**

Ako kresťania oceňujeme nádheru rodiny a rodinného života ako miesta, kde sa učíme význam a hodnotu ľudských vzťahov. Učíme sa, že «milovať niekoho nie je iba silný cit – je to rozhodnutie, je to úsudok, je to sľub» (Erich Fromm, The Art of Loving). Učíme sa stráviť sa pre niekoho a tiež sa učíme, že to má cenu.

Ježiš nebol zaťatý starý mládenec, práve naopak! Vzal si Cirkev ako svoju nevestu a jej ľud prijal za svoj. Položil svoj život za tých, ktorých miloval, a tak jeho nevesta, Cirkev, mohla vždy poznať, že on je Boh s nami, so svojím ľudom, svojou rodinou. Nemôžeme pochopiť Krista bez jeho Cirkvi, tak ako nemôžeme pochopiť Cirkev bez jej ženícha, Krista Ježiša, ktorý vydal svoj život z lásky a ukázal nám, že to stojí za to.

Vydať svoj život z lásky nie je vôbec jednoduché. Ako aj pre Majstra, „vložiť do stávky všetko“, môže v sebe niekedy zahŕňať kríž. Chvíle, keď sa zdá, že všetko je namáhavé. Myslím na všetkých tých rodičov, na všetky rodiny, ktoré nemajú prácu alebo práva pracujúcich, a to je naozajstný kríž. Ako mnoho obiet musia priniesť, aby zarobili na každodenný chlieb! Je pochopiteľné, že títo rodičia sú po návrate domov takí unavení, že svojim deťom nedokážu dať to najlepšie zo seba.

Myslím na všetky rodiny, ktoré prišli o domovy, alebo bývajú v stiesnených podmienkach. Na rodiny, ktoré nemajú možnosť vybudovať si zázemie intimity, istoty a bezpečia kvôli ťažkostiam akéhokoľvek druhu. Myslím na všetky rodiny, ktorým chýba prístup k základnej zdravotníckej starostlivosti. Na rodiny, ktoré pri zdolávaní zdravotných ťažkostí, najmä ich mladších či starších členov, závisia od systému, ktorý neberie do úvahy ich potreby, je necitlivý voči ich bolesti a núti ich prinášať veľké obeť pre to, aby dostali primeranú starostlivosť.

Nemôžeme nazvať zdravou žiadnu spoločnosť, ktorá nevytvára reálny priestor pre rodinný život. Nemôžeme si myslieť, že spoločnosť má budúcnosť, ak zlyháva pri prijímaní zákonov, ktoré by chránili rodiny a zabezpečili im základné potreby, osobitne tým rodinám, ktoré sa práve začínajú rozvíjať. Ako veľa ťažkostí by sa rozriešilo, keby spoločnosti chránili rodiny a zaistili im domácnosť, najmä čerstvo zosobášeným dvojiciam, a s možnosťou dôstojnej práce, ubytovania a zdravotníckej starostlivosti ich sprevádzali počas života.

Boží sen sa nemení, zostáva neporušený a pozýva nás pracovať pre takú spoločnosť, ktorá podporuje rodiny. Spoločnosť, v ktorej je chlieb «plod zeme a práce ľudských rúk» neprestajne kladený na stôl v každom dome, sýti nádeje svojich detí. Pomôžme si navzájom, aby bolo možné «vsadiť všetko na lásku». Pomôžme jeden druhému vo chvíľach ťažkostí a uľahčime si navzájom bremená. Podopierajme sa vzájomne. **Budme rodinami, ktoré podporujú iné rodiny.**

Dokonalá rodina nejestvuje. To nám nesmie zobrat odvahu. Práve naopak. Lásku sa treba učiť; láska sa žije, láska rastie vtedy, keď sa «kuje» v konkrétnych situáciách, ktoré každá rodina zažíva. Láska sa rodí a neprestajne vyvíja uprostred svetiel aj tieňov. Láska môže prekvitať v mužoch a ženách, ktorí sa usilujú nevytvoriť konflikt posledným slovom, ale radšej novú príležitosť. Príležitosť vyhľadať pomoc, príležitosť pýtať sa, v čom sa môžeme zlepšiť, príležitosť objaviť Boha, ktorý je s nami a nikdy nás neopúšťa. Je to veľké dedičstvo, ktoré môžeme odovzdať našim deťom, veľmi dobrá lekcia: robíme chyby, áno, vytvárame problémy, to áno. Ale vieme, že nie na tom naozaj

záleží. Vieme, že chyby, problémy a konflikty sú príležitosťou priblížiť sa k druhým, priblížiť sa k Bohu.

Dnes večer sme sa prišli spoločne modliť, modliť sa ako rodina, vytvoriť z našich domovov radostnú tvár Cirkvi. Stretnúť Boha, ktorý nechcel prísť na náš svet inou cestou ako cez rodinu. Stretnúť «Boha s nami», Boha, ktorý je vždy uprostred nás.

(Preklad: Slovenská redakcia VR)

http://sk.radiovaticana.va/news/2015/09/27/príhovor_pápeža_františka_odovzdaný_pri_vigílii_vo_filadelfi/1175234

Homília na záver Svetového stretnutia rodín: Prorocké gestá rodinnej lásky

Homília Svätého Otca Františka pri záverečnej svätej omši 8. svetového stretnutia rodín vo Filadelfii slávenej na priestranstve Benjamin Franklin Parkway 27. septembra 2015

Dnes nás Božie slovo prekvapuje silným alegorickým jazykom, ktorý nás núti premýšľať. Je to alegorický jazyk, ktorý nám kladie otázky, ale zároveň vyvoláva naše nadšenie.

V prvom čítaní Jozue hovorí Mojžišovi, že dvaja členovia ľudu prorokujú a ohlasujú Božie slovo bez nejakého poverenia. V evanjeliu Ján hovorí Ježišovi, že apoštoli zabránili jednému človeku, aby vyhnal zlých duchov v jeho mene. A tu prichádza prekvapenie: Mojžiš a Ježiš vyčítajú svojim spolupracovníkom, že majú také zúžené myslenie. Kiežby všetci boli prorokmi Božieho slova! Kiežby bol každý schopný konať zázraky v Pánovom mene!

Ježiš sa naopak stretáva s nevraživosťou u ľudí, ktorí neprijímajú to, čo povedal a vykonal. Ježišovo otvorenie sa úprimnej a čestnej viere mnohých, ktorí neboli členmi Bohom vyvoleného národa, sa im javilo ako netolerovateľné. Apoštoli zo svojej strany konali v dobrej viere, ale pokušenie pohoršovať sa nad Božou slobodou, ktorý necháva padať dážd' na spravodlivých i nespravodlivých (por. Mt 5,45) a tak obide byrokraciu, oficiálnosť a úzky kruh ľudí, ohrozuje autentickosť viery a preto musí byť s rozhodnosťou odmietnuté.

Keď si toto uvedomíme, môžeme pochopiť, prečo sú Ježišove slová o pohoršení tak tvrdé. **Pre Ježiša netolerovateľné pohoršenie spočíva vo všetkom tom, čo ničí a rozkladá našu dôveru v spôsob, akým koná Duch Svätý.**

Náš Otec sa nenechá poraziť v štedrosti a seje. Zasieva svoju prítomnosť v našom svete, pretože «Láska je v tom, že nie my sme ako prví milovali Boha, ale že on miloval nás» ako prvý (1 Jn 4,10). Táto láska nám dáva hlbokú istotu: On nás hľadá, On nás očakáva. A práve táto dôvera vedie učeníka k tomu, že povzbudzuje, sprevádza a pomáha rásť všetkým dobrým iniciatívam, ktoré sú okolo neho. Boh chce, aby sa všetci jeho deti zúčastnili na sviatku evanjelia. Nekladte prekážky tomu, čo je dobré - hovorí Ježiš - naopak, pomáhajte mu rásť. Spochybňovať dielo Ducha Svätého, vytvárať dojem, že ono

nemá nič spoločné s tými, ktorí **nepatria do „našej skupiny“**, ktorí **„nie sú ako my“**, je nebezpečným pokušením. Toto nielenže bráni obráteniu k viere, ale predstavuje prekrútenie viery.

Viera otvára „okno“ konajúcej prítomnosti Ducha a ukazuje nám, že tak **ako šťastie, aj svätosť je vždy spojená s malými gestami**. «A kto by vám dal piť čo len za pohár vody v mojom mene» – hovorí Ježiš, malé gesto – «nepríde o svoju odmenu» (porov. Mk 9,41). **Sú to maličké gestá, ktorým sa učíme v rodine; rodinné gestá, ktoré sa strácajú v každodennej anonymnosti, ale ktoré robia každý deň iným. Sú to skutky matky, starej mamy, otca, starého otca, dieťaťa, bratov. Sú to gestá nežnosti, lásky a spolucítania.** Gestá ako **teplé jedlo** od toho, kto čaká s večerou, či skoré raňajky od toho, kto vie sprevádzať už od rána. Sú to rodinné skutky. Je to **požehnanie** pred spánkom a **objatie** po príchode domov po plnom pracovnom dni. Láska sa prejavuje v malých veciach, v pozornosti na každodenné detaily, ktorých výsledkom je to, že život má vždy chuť domova. **Viera rastie, keď je žitá a formovaná láskou. Preto naše rodiny, naše domovy sú autentickými domácimi cirkvami. Sú vhodným miestom, kde sa viera stáva životom a život rastie vo viere.**

Ježiš nás pozýva, aby sme nebránili týmto malým zázračným gestám, skôr naopak, chce, aby sme ich vyvolávali, aby sme ich nechali rásť, aby sme sprevádzali život taký, aký je a pomáhali vzbudzovať všetky tieto malé gestá lásky, znamenia jeho živej a pôsobiacej prítomnosti v našom svete.

Tento postoj, ku ktorému sme pozvaní nás vedie ku kladeniu si otázok, dnes, tu, na záver tejto slávnosti: Ako pracujeme na tom, aby sme žili túto logiku v našich rodinách a našich spoločnostiach? Aký svet chceme zanechať našim deťom (porov. Laudato si', 160)? Na tieto otázky nemôžeme odpovedať sami. Je to Duch Svätý, ktorý nás volá a vyzýva nás odpovedať na ne s veľkou ľudskou rodinou. Náš spoločný domov nemôže viac tolerovať neplodné rozdelenia. Urgentná výzva ochraňovať náš domov zahŕňa úsilie zjednotiť celú ľudskú rodinu v hľadani trvalo udržateľného a integrálneho rozvoja, pretože vieme, že veci sa môžu zmeniť (porov., Laudato si', 13). Nech sme pre naše deti vzťahnými bodmi spoločenstva, nie rozdelenia. Nech naše deti v nás nájdú osoby schopné pripojiť sa k ostatným, aby sme nechali rozkvitnúť všetko dobro, ktoré do nás zasial Otec.

S priamosťou, ale láskavým spôsobom nám Ježiš hovorí: «Keď teda vy, hoci ste zlí, viete dávať dobré dary svojim deťom, o čo skôr dá nebeský Otec Ducha Svätého tým, čo ho prosia!» (Lk 11,13). Koľko múdrosti je v týchto slovách! Je pravda, že čo sa týka našej dobroty a čistoty srdca, my ľudia sa nemáme čím chváliť! Ale Ježiš vie, že vo vzťahu k deťom sme schopní štedrosti bez hraníc. Preto nás povzbudzuje: ak máme vieru, Otec nám dá svojho Ducha.

My kresťania, Pánovi učeníci, prosíme rodiny vo svete, aby nám pomohli. Na tejto dnešnej slávnosti je nás tu veľa a už v tom je niečo prorocké, istý druh zázraku v dnešnom svete, ktorý je unavený vymýšľaním nových rozdelení, nových zlomov, nových katastrof. Kiežby sme všetci boli prorokmi! Kiežby sa každý z nás otvoril zázrakom lásky

pre dobro vlastnej rodiny a všetkých rodín sveta – a hovorím o zázrakoch lásky –, aby sme tak mohli prekonať pohoršenie úbohej a malomyselnej lásky, uzatvorenej do seba samej, bez trpezlivosti s ostatnými! Nechám vám ako otázku, na ktorú si každý odpovie – pretože som použil výraz „bez trpezlivosti“: V mojom dome sa kričí, alebo sa rozpráva s láskou a nežnosťou? To je dobrý spôsob merania tejto lásky.

Aké by to bolo krásne, keby sme mohli všade, a aj za našimi hranicami, povzbudiť a oceniť toto proroctvo a tento zázrak! Obnovme našu vieru v Pánovo slovo, ktoré pozýva naše rodiny k tomuto otvoreniu sa; ktoré pozýva všetkých k účasti na proroctve zmluvy medzi mužom a ženou, ktorá plodí život a zjavuje Boha. Nech nám pomáha mať účasť na proroctve rodinného pokoja, nežnosti a dobroty. Nech nám pomáha podieľať sa na tomto prorockom geste nežnej, trpezlivej a láskavej starostlivosti o naše deti a našich starých rodičov.

Každý, kto túži v tomto svete vytvoriť rodinu, ktorá naučí deti tešiť sa z každého činu, ktorého úmyslom je zvíťaziť nad zlom, rodinu, ktorá ukazuje, že Duch je živý a koná, stretne sa s vďačnosťou a úctou, pričom nezáleží na tom, k akému národu, náboženstvu, regiónu patrí.

Nech nám Boh všetkým dá, aby sme boli prorokmi radosti evanjelia, evanjelia rodiny, rodinnej lásky, aby sme boli prorokmi ako Pánovi učeníci, a nech nám udelí milosť byť hodnými tejto čistoty srdca, ktoré sa nepohoršuje nad evanjeliom. Nech je tak.

(Preklad: Slovenská redakcia VR)

http://sk.radiovaticana.va/news/2015/09/28/homília_na_záver_svetového_stretnutia_rodín_prorocké_gestá/175323

Pápež František slávením Eucharistie ukončil 8. svetové stretnutie rodín vo Filadelfii

Filadelfia 28. septembra – Svätou omšou uzatvárajúcou 8. svetové stretnutie rodín vo Filadelfii včera vyvrcholila 10. apoštolská cesta pápeža Františka, počas ktorej od 19. septembra navštívil Kubu, USA a organizáciu OSN.

Eucharistia, ktorá sa uskutočnila opäť na priestranstve B. Franklin Parkway vo Filadelfii, sa začala o 16. hodine miestneho času a bola slávená v latinčine, angličtine a španielčine. Spolu so Svätým Otcom sa tu modlili státisíce členov rodín zo všetkých kontinentov, ktoré pápež, sprevádzaný veľkým aplauzom, ešte pred začiatkom liturgie zdravil a žehnal prechádzajúc popri nich papamobilom.

Po tom, ako diakon v angličtine zaspieval úryvok z Evanjelia podľa Marka (9,38-43.45.47-48) sa prihovoril v homílii Svätý Otec. Zameral sa na prorocký význam skutkov lásky v rodine, na dôležitosť malých gest, ktoré sú konkrétnymi prejavmi svätosti. Veriacim položil aj viacero otázok na premýšľanie. Okrem iného povedal:

„Viera otvára „okno“ konajúcej prítomnosti Ducha a ukazuje nám, že tak ako šťastie, aj svätosť je vždy spojená s malými gestami... Sú to maličké gestá, ktorým sa učíme v rodine; rodinné gestá, ktoré sa strácajú v každodennej anonymnosti, ale ktoré robia každý deň iným. Sú to skutky matky, starej mamy, otca, starého otca, dieťaťa, bratov. Sú to gestá nežnosti, lásky a spolucítania. Gestá ako teplé jedlo od toho, kto čaká s večerou, či skoré raňajky od toho, kto vie sprevádzať už od rána. Sú to rodinné skutky. Je to požehnanie pred spánkom a objatie po príchode domov po plnom pracovnom dni. Láska sa prejavuje v malých veciach, v pozornosti na každodenné detaily, ktorých výsledkom je to, že život má vždy chuť domova. Viera rastie, keď je žitá a formovaná láskou. Preto naše rodiny, naše domovy sú autentickými domácimi cirkvami. Sú vhodným miestom, kde sa viera stáva životom a život rastie vo viere.“

Prítomným rodinám Svätý Otec zdôraznil aj dôležitosť starostlivosti o náš spoločný dom s ohľadom na budúce generácie a rodiny vyzval byť prorokmi v súčasnej civilizácii: „Kiežby sme všetci boli prorokmi! Kiežby sa každý z nás otvoril zázrakom lásky pre dobro všetkých rodín sveta, aby sme tak mohli prekonať pohoršenie úbohej a malomyselnej lásky, uzatvorenej do seba samej, bez trpezlivosti s ostatnými!“

Proroctvo dobra, ktoré predstavuje rodina žijúca v láske, presahuje všetky etnické, náboženské či geografické hranice, pripomenul Svätý Otec v závere:

„Každý, kto túži v tomto svete vytvoriť rodinu, ktorá naučí deti tešiť sa z každého činu, ktorého úmyslom je zvíťaziť nad zlom, rodinu, ktorá ukazuje, že Duch je živý a koná, stretne sa s vďačnosťou a úctou, pričom nezáleží na tom, k akému národu, náboženstvu, regiónu patrí.“

V závere svätej omše pápežovi Františkovi poďakoval arcibiskup Filadelfie Mons. Charles Chaput, ktorý povedal, že nikto z prítomných istotne do konca života nezabudne na tieto uplynulé dni. Následne predseda Pápežskej rady pre rodinu **Mons. Vincenzo Paglia poďakoval rodinám a Svätému Otcovi za ich účasť na 8. svetovom stretnutí rodín a oznámil dátum a miesto konania nasledujúceho svetového stretnutia: v roku 2018 sa uskutoční v írskom Dubline.** Pápež František následne symbolicky odovzdal piatim reprezentantom rodín z každého kontinentu Evanjelium podľa Lukáša, aby ho priniesli na periferie svojich miest: do africkej Kinshasy, ázijského Hanoja, austrálskeho Sydney, pre celú Ameriku do Havany a pre Európu do Marseille. Ako doplnil Mons. Paglia, k spomínaným reprezentantom sa napokon rozhodli pridať aj šiestu rodinu, pochádzajúcu z Damasku, ktorá odchádzala na svetové stretnutie za zvuku explózií bômb. -zk-

(Preklad: Slovenská redakcia VR)

http://sk.radiovaticana.va/news/2015/09/28/pápež_františek_slávil_eucharistiu_s_rodinami_sveta/1175341

Odpovede pápeža Františka novinárom pri spiatom lete z USA

Vatikán 30. septembra – Pri tlačovej konferencii na palube lietadla počas spiatom lete z Filadelfie do Ríma Svätý Otec František odpovedal na viacero otázok novinárov. Prinášame hlavné obsahy tlačovej konferencie.

Prvú otázku položila korešpondentka „Time Magazine“ Elisabetta Dias, ktorú zaujímala, **čo pápeža pri jeho návšteve v USA, vôbec prvej v jeho živote, najviac prekvapilo.**

„Prekvapilo ma „the warmth“, teplo ľudí. ... Som veľmi zasiahnutý dobrotou, pohostinnosťou. A počas náboženských slávení aj zbožnosťou, nábožnosťou. Bolo vidieť, že ľudia sa modlia a toto sa ma veľmi, veľmi dotklo. Je to krásne.“

Na ďalšiu otázku, čo Svätý Otec vníma ako výzvu pre Cirkev v USA, odpovedal, že výzvou je, aby bola takou, akou Cirkev vždy bola: blízka k ľuďom, blízka ľudu USA, s blízkosťou. Nie Cirkev oddelená od ľudu, ale veľmi, veľmi blízka. A toto je výzva, ktorú Cirkev Spojených štátov veľmi dobre pochopila.

Svätý Otec hovoril aj o stále boľavej rane Cirkvi v USA, ktorou sú prípady zneužívania detí. **Na otázku** Davida O'Reillyho z denníka „Philadelphia Inquirer“, **prečo pápež v kontexte nedávneho ťažkého obdobia káz sexuálnych zneužívaní považoval za potrebné vyjadriť biskupom útechu a povzbudenie, ako to urobil pri stretnutí s biskupským zborom USA vo Washingtone,** Svätý Otec vysvetlil, že biskupom a zasväteným poskytol slová podpory a útechy, keďže vie, že prežívajú čas veľkého utrpenia. Preto v príhovore použil slová Apokalypsy: „prichádzate z veľkého súženia“:

„To, čo sa udialo bolo veľké súženie. No nielen v zmysle citovom utrpení. To je to, čo som povedal dnes skupine osôb, ktoré utrpeli zneužívanie. Bola to ... nepoviem ‚apostázia‘, ale takmer svätokrádež! ... K zneužívaniam, ako vieme, dochádza na najrôznejších miestach: v rodinnom či susedskom prostredí, v školách a športových zariadeniach, všade, no ak spácha zneužívanie kňaz, je to najzávažnejšie, pretože povolaním kňaza je pomáhať dieťaťu rásť smerom nahor, smerom k Božej láske, k citovej zrelosti, k dobru... A on ho miesto toho znivočil, uvalil na neho zlo. Preto je to takmer svätokrádež. Zradil povolanie, Pánovo povolanie. Preto je Cirkev, v tomto momente, veľmi rázna v tejto veci. A nesmie sa ani zakrývať. Vinní sú aj tí, ktorí zakrývali tieto veci! Aj niektorí biskupi, ktorí tieto veci zakrývali! Je to niečo veľmi nepekné. A tie slová útechy nie sú také, že by som povedal: ‚Bud' v pokoji, to nič nie je!‘, Nie, nie, nie! Sú, ale takéto: „Bolo to tak príšerné, a viem si predstaviť, že ste veľa plakali“ – v tomto zmysle zazneli tie slová. A dnes som hovoril tvrdo.“

Pápež František tiež odpovedal, že chápe, ak niektoré obeť či ich rodinní príslušníci nevedia odpustiť. Povedal: „Áno, chápem ich, modlím sa za nich a nesúdim ich.“

...

Ďalšia otázka smerovala k blížiacej sa synode a k nedávno publikovanému Motu proprio s novými úpravami pre posudzovaní nulity manželstva. Francúzska novinárka Jean-Marie Guénois z denníka „Le Figaro“ položila pápežovi Františkovi otázku, či vo svojom srdci pastiera naozaj chce nejaké riešenie pre tých, čo žijú v druhom manželstve po rozvode. Tiež sa zaujímala, či jeho Motu proprio uzavrelo diskusiu v danej veci. A napokon, ako by odpovedal tým, ktorí sa obávajú, že touto reformou sa fakticky vytvorí nejaký takzvaný „katolícky rozvod“. Svätý Otec odpovedal:

„V reforme procesov, ich modalít, som uzavrel dvere pre administratívnu cestu, ktorá bola tou, cez ktorú mohol vstúpiť rozvod. A možno povedať, že tí, čo myslia na ‚katolícky rozvod‘ sa mýlia, pretože tento posledný dokument uzavrel dvere rozvodu, ktorý mohol vstúpiť – bolo to ľahšie – administratívnym spôsobom. Vždy tu bude cesta súdna.“

K otázke, či dokument Motu proprio už pred Synodou uzavrel debatu na túto tému, Svätý Otec bližšie vysvetlil:

„Toto žiadala väčšina synodálnych otcov na minuloročnej synode: zrýchliť procesy, pretože jestvujú procesy, ktoré trvali 10-15 rokov. Je tu jeden rozsudok, potom druhý rozsudok, a ďalej ak je tam odvolanie, ... a následne ďalšie odvolanie... a to nemá konca... Dvojnásobný rozsudok, keď [ten prvý] bol právoplatný a nebolo odvolanie, zaviedol pápež Lambertini, Benedikt XIV., lebo v Strednej Európe, nepoviem krajinu, došlo k niekoľkým zneužitiam a toto zaviedol na ich zastavenie. Avšak nie je to zásadná vec pre proces. Procesy sa menia, právna veda sa mení k lepšiemu, stále sa vylepšuje. V tom momente bolo potrebné urobiť toto. Neskôr Pius X. chcel veci spružniť a niečo aj urobil, avšak nemal čas alebo možnosti na to, aby to urobil. Synodálni otcovia žiadali o toto: o spružnenie procesov nulity manželstva. A pri tomto sa pristavím.

Tento dokument, toto Motu proprio uľahčuje procesy v čase, avšak nie je to rozvod, lebo manželstvo je nerozlučiteľné pokiaľ je sviatosťou a toto Cirkev nemôže zmeniť. Je to doktrína. Je to nerozlučiteľná sviatosť. Súdny proces je na to, aby dokázal, že to, čo sa zdalo byť sviatosťou, nebolo sviatosťou: napríklad kvôli chýbajúcej slobode alebo nedostatku zrelosti či kvôli mentálnej chorobe... Je mnoho dôvodov, ktoré po štúdiu, po preskúmaní, vedú k výroku: ‚Nie, tam nebola sviatosť.‘ Napríklad preto, že tá osoba nebola slobodná. Uvediem príklad: teraz to nie je veľmi bežné, avšak v niektorých oblastiach spoločnosti je to bežné – aspoň v Buenos Aires to bolo – manželstvá v situácii, keď priateľka otehotnela. ‚Musíte sa vziať.‘ Ja som v Buenos Aires kňazom radil, ale s rúznosťou, takmer som zakazoval sobášiť za týchto podmienok. Voláme ich ‚manželstvami narýchlo‘, aby sa všetko navonok zakrylo. Dieťa sa narodí a niektorým sa darí dobre, avšak nie je tu sloboda! A potom sa im vodí zle, rozídu sa... ‚Bol som donútený sa zosobášiť, lebo sa musela zakryť táto situácia.‘ - Toto je jeden z dôvodov k nulite. Sú mnohé dôvody k nulite – môžete ich nájsť na internete, sú tam všetky...

Potom je tu problém druhého sobáša – rozvedení, ktorí uzavrujú nový zväzok. Prečítajte si, to čo máte v Instrumentum laboris – to, čo sa predkladá do diskusie. Mne sa zdá byť veľmi zjednodušené povedať, že Synoda ... že riešením pre týchto ľudí je, aby mohli pristupovať k svätému prijímaniu. Toto nie je jediné riešenie. Nie. Toho, čo Instrumentum laboris navrhuje, je oveľa viac. Problém nových zväzkov rozvedených nie je jediný problém. V Instrumentum laboris je ich mnoho. Napríklad: *mladí sa nesobášia, nechcú sa sobášiť. Je to pre Cirkev pastoračný problém.* Ďalší problém: citová zrelosť pre manželstvo. A ďalším *problémom je viera.* Verím, že toto je „navždy“? - ‚Áno, áno, verím.‘ - Ale naozaj verím? Príprava na manželstvo... Koľkokrát rozmýšľam: preto, aby sa stal človek kňazom je tu príprava osem rokov. A potom, keďže to nie je definitívne, Cirkev ti môže odňať klerický stav. Na to, aby si sa zosobášil, čo je na celý život, sa robia

štyri kurzy, štyrikrát... Niečo tu nehrá. *Synoda musí dobre rozmýšľať, ako urobiť prípravu na manželstvo – je to jedna z najťažších vecí.* A je tu mnoho problémov... Avšak všetky sú vymenované v Instrumentum laboris. Som rád, že ste mi položili otázku o „katolíckom rozvode“ – nie, ten neexistuje. Buď to nebolo manželstvo – a toto je nulita, neexistovalo – alebo ak existovalo, je nerozlučiteľné. Toto je jasné. Ďakujem.“

Americký novinár Terry Moran z Abc News položil Svätému Otcovi **otázku týkajúcu sa ľudských práv a výhrady vo svedomí.** Poukázal na jeho návštevu komunity Malých sestier chudobných (Little Sisters of the Poor) dňa 23. septembra vo Washingtone, ktorá nebola súčasťou oficiálneho programu apoštolskej cesty. Ako je známe, Malé sestry chudobných vedú od roku 2013 súdny spor voči štátu pre obranu svojich práv, aby neboli viazané štátnym predpisom o antikoncepcnej agende, ktorá je v rozpore so zásadami morálneho učenia Katolíckej cirkvi, ktorými sa riadia ich zdravotnícke a sociálne zariadenia. Americký novinár otázku rozšíril aj na prípady výhrady vo svedomí u štátnych funkcionárov, ktorí odmietnu zosobášiť páry rovnakého pohlavia. Terry Moran položil otázku takto:

„Svätý Otec, navštívili ste Malé sestry chudobných a bolo nám povedané, že ste chceli vyjadriť Vašu podporu sestrám aj na súde. Svätý Otec, podporujete aj tých jednotlivcov – vrátane vládných funkcionárov –, ktorí hovoria, že podľa svojho dobrého svedomia, podľa ich osobného svedomia sa nemôžu držať určitých zákonov alebo vykonať svoje povinnosti vládných úradníkov, napríklad vystavovať manželské zmluvy párom rovnakého pohlavia? Podporili by ste tieto nároky na náboženskú slobodu?“ Pápež František odpovedal:

„Nemôžem mať v mysli všetky prípady, ktoré môžu existovať vo veci výhrady vo svedomí. Ale áno, môžem povedať, že výhrada vo svedomí je právo a vstupuje do každého ľudského práva. Je to právo, a ak nejaká osoba nedovolí uskutočniť výhradu vo svedomí, neguje právo. Do každej justičnej štruktúry musí vstúpiť právo na výhradu vo svedomí, lebo ide o právo, ľudské právo. V opačnom prípade skončíme selektovaním práv: toto je právo kvalitné, toto je právo nekvalitné... Je to ľudské právo. Vždy vo mne vyvolalo pohnutie – a toto ide proti mne – keď som ak chlapec čítal Pieseň o Rolandovi – čítal som to viackrát –, keď tam boli mohamedáni v zástupe a pred nimi bola krstiteľnica alebo meč, a museli si vybrať. Nebola im dovolená výhrada vo svedomí. Nie, je to právo. A my, ak máme tvoriť pokoj, musíme rešpektovať všetky práva.“

Na doplňujúcu otázku novinára, čo to zahŕňa aj vládných funkcionárov, pápež František odpovedal: „Je to ľudské právo. Ak je vládny funkcionár ľudskou osobou, má to právo. Je to ľudské právo.“ -zk, jb-

(Preklad: Slovenská redakcia VR)

http://sk.radiovaticana.va/news/2015/09/30/odpovede_papeza_františka_novinárom_pri_spiatočnom_lete_usa/1175758

Generálna audiencia: Rekapitulácia 10. apoštolskej cesty pápeža Františka

Vatikán 30. septembra – V príhovore Svätý Otec zhrnul svoju 10. apoštolskú cestu, pričom spomenul postupne štyri zastávky jeho cesty: Kuba, USA, OSN a Filadelfia - 8. svetové stretnutie rodín. V závere svojho príhovoru povedal:

„Vrcholom cesty bolo stretnutie rodín vo Filadelfii, ktorého horizont sa takpovediac „cez prizmu“ rodiny rozšíril na celý svet. **Rodina, ako plodné spojenie muža a ženy, je odpoveďou na veľkú výzvu nášho sveta, ktorá je dvojité: fragmentácia a odosobnenie.** Tieto dva extrémny žijú jeden vedľa druhého a vzájomne sa podporujú, a spoločne podporujú ekonomický model konzumizmu. Rodina je odpoveďou, pretože je bunkou spoločnosti, ktorá uvádza do rovnováhy osobnú a spoločenskú dimenziu, a ktorá zároveň môže byť vzorom trvalo udržateľnej správy dobier a zdrojov stvorenstva.

Rodina je hlavným protagonistom v integrálnej ekológii, pretože je hlavným subjektom spoločnosti, ktorý vo svojom vnútri obsahuje dva základné princípy ľudskej civilizácie na zemi: princíp spoločenstva a princíp plodnosti. **Biblický humanizmus nám predstavuje tento obraz: ľudský pár, zjednotený a plodný, umiestnený Bohom do záhrady sveta, aby ju obhospodaroval a chránil.**

Chcel by som vyjadriť svoje bratské a vrelé poďakovanie Mons. Chaputovi, arcibiskupovi Filadelfie, za jeho úsilie, zbožnosť, entuziazmus a veľkú lásku k rodinám pri organizovaní tohto podujatia. Možno vnímať ako nie náhodné, ale prozreteľnostné, že posolstvo, a ešte viac svedectvo Svetového stretnutia rodín vyšlo v tomto okamihu práve zo Spojených štátov amerických, teda z krajiny, ktorá v minulom storočí zaznamenala najväčší ekonomický a technologický rast bez toho, aby poprela svoje náboženské korene. Tie isté korene si teraz žiadajú znovu vychádzať od rodiny pri prehodnotení a zmene modelu rozvoja, pre dobro celej ľudskej rodiny.“

(Preklad: Slovenská redakcia VR)

http://sk.radiovaticana.va/news/2015/09/30/generálna_audiencia_rekapitulácia_10_apoštolskej_cesty_/1175776

Arcibiskup Chaput: Rodiny majú k učení Cirkve väčší dôveru než synoda

„Ve Filadelfii se mluvilo o katolickém chápání manželství a rodiny s láskou a důvěrou. Potvrzovalo se. A co více, bylo tam cítit skutečný hlad a hlubokou touhu po tom, aby se toto učení potvrdilo před světem, který je zpochybňuje. Oproti tomu v dokumentu, který jsme dostali, Instrumentum laboris, tušíme tendence pochybovat o učení Cirkve, o tom, zda jím lidé ještě mohou žít. Ve Filadelfii jsme viděli rodiny, které toto učení přijímají a chtějí podle něho žít. Byly z něho dokonce nadšené. To je největší poselství, jaké tu mám z toho setkání předat. Nebojme se! Když hledáme ztracenou ovečku, která se cítí Cirkví opuštěná, podporujme také těch 99 oveček, které přijímají katolickou vizi rodiny. Účastníci setkání ve Filadelfii byli nadšení, což ovšem neznamená, že neměli problémy – s bídou, s rozbitými rodinami, rozvody – ale nacházeli oporu v tom, co říkal o rodině Ježíš a co o ní učí Cirkve,“

<http://rcmonitor.cz/vatikan/7293-Arcibiskup-Chaput-rodiny-maji-k-uceni-Cirkve-vetsi-duveru-nez-synoda>

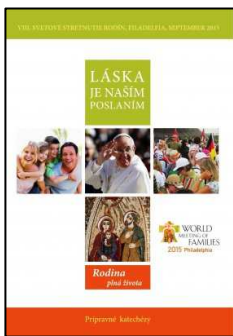
3. Na záver

Vysvetlenie symboliky loga 8. svetového stretnutia rodín

Logo znázorňuje zvon, ktorý zazvonil v roku 1776, aby zvolal amerických občanov pre čítanie Deklarácie o nezávislosti. Preto bol aj obraz zvonu vybraný pre logo stretnutia, aby zdôraznil úlohu miest v Pensylvánii v boji o obranu občianskych práv a náboženskej slobody. Zvonec zvoní, aby oznámil dobrú správu o rodine. Malý strieborný zvon

z Philadelfie je symbolom mnohých zvonov vo svete, ktoré zvolávajú rodiny do chrámu. Vo vnútri zvona sa nachádza kríž ako integrujúca časť – symbol Krista, ktorý je centrom života rodiny a Cirkvi. Ďalšiu časť loga tvorí päť osôb z rodiny, ktoré sú rôznej veľkosti a veku. Tie reprezentujú v jednote rôzne úlohy: otec, matka, syn, dcéra, brat, sestra, starý otec, stará mama, ujovia a tety a všetci ďalší. Farby loga sú teplé vzťahujúce sa na obdobie roka, v ktorom sa konala táto udalosť.

Katechézy: Láska je našim poslaním, rodina plná života

Aj v slovenskom jazyku boli vydané prípravné katechézy na Svetové stretnutie rodín vo Filadelfii. Brožúrku si môžete objednať na sekretariáte Rady KBS pre rodinu: rodina@kbs.sk, alebo si ich môžete stiahnuť aj zo stránok Rady pre rodinu: <http://rodina.kbs.sk/clanok-nezaradeny/katechezy-b> Katechézy môžu poslúžiť kňazom k príprave na stretnutia s rodinami vo farnosti, pre príhovor pri svätej omši alebo

prednášku pre manželov. Najvhodnejšie by bolo, keby sa mesačne preberali v malých spoločenstvách rodín vo farnosti. „Tieto katechézy vysvetľujú, prečo katolícke učenie o sexualite, manželstve a rodine vychádza z našej základnej viery v Ježiša. Uvedené katechézy začínajú rozprávaním o stvorení človeka a jeho páde a o výzvach, ktorým čelí. Zdôrazňujú však Boží plán pre našu spásu. Láska je našim poslaním, lebo len vtedy, keď milujeme Boha a jeden druhého, sme plní života. Druhý vatikánsky koncil učil, že každá rodina je „domáca cirkev“, malá bunka veľkej univerzálnej Cirkvi. Uvedené katechézy vysvetľujú, čo to znamená. Katechézy v spracovanej forme sú dostupné aj v archívoch Rádia Lumen - relácia: Duchovný obzor (január až september 2015) a TV LUX v rámci relácií Doma je doma:

- 28.01.2015 Úvod - predstavenie katechéz a VIII. svetové stretnutie rodín
- 25.02.2015 I. Stvorení pre radosť + II. Poslanie lásky
- 25.03.2015 III. Význam ľudskej sexuality + IV. Dvaja sa stanú jedným
- 29.04.2015 V. Stvorení pre budúcnosť + X. Vybrať si život
- 27.05.2015 VI. Každá láska prináša ovocie + IX. Povaha a úloha Cirkvi
- 24.06.2015 VII. Svetlo v temnom svete + VIII. Domov pre zranené srdce

Viac informácií o Svetových stretnutiach rodín so Sv. Otcom:

<http://rodina.kbs.sk/sekcia/podujatia/svetove-stretnutia-rodin>

Priaznivcov teológie manželstva a rodiny pozývame navštíviť stránku:

<http://www.teologiatela.sk>

Aktuálnu ponuku pastoračných programov, pomôcok, ponuky vzdelávacích inštitúcií, záznamy z odborných prednášok či zborníky nájdete na stránkach Rady pre rodinu KBS:

<http://rodina.kbs.sk> – sekcia PASTORACIA alebo DOKUMENTY

Z vlastných poznámok a citovaných zdrojov zostavil:

ThLic. Marek Iskra

Pomoc pri spracovaní textu: Ing. Mgr. Viera Václavová

použité zdroje:

<http://www.worldmeeting2015.org>;

www.radiovaticana.org/slo

www.rodina.kbs.sk;

www.familia.va

Vydalo:

Diecézne pastoračné centrum pre rodinu Banskobystrickej diecézy

Banská Bystrica 2015

www.rodinabb.sk

Diecézne pastoračné centrum pre rodinu Banskobystrickej diecézy
Banská Bystrica 2015

- pre vnútornú potrebu -